

שולחן ערוך

סדר הראוי לתקיעת שופר
סימן תקצ

THE ORDER APPROPRIATE FOR THE SOUNDING OF THE SHOFAR
SECTION 590

THE CODE OF JEWISH LAW
OF RABBI SHNEUR ZALMAN OF LIADI

SHULCHAN
ARUCH

— EXCERPT FROM THE —
**SHULCHAN
ARUCH**

OF RABBI SHNEUR ZALMAN OF LIADI

שלחן ערוך

מכבוד קדושת אדונינו מורינו ורבינו הגדול הגאון האלקי
החסיד המפורסם אור עולם מופת הדור
גור ישראל ותפארתו קדוש ה'

מרגא ורבנא

מורה' **שניאור זלמן** נבג"מ

Vocalized and Punctuated Hebrew Text

Translated and Annotated by
Rabbi Eliyahu Touger and Uri Kaploun

THE ORDER APPROPRIATE FOR THE SOUNDING OF THE SHOFAR

SECTION 590

אורח חיים, סימן תקצ

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway • Brooklyn, New York 11213

5781 • 2020

לזכרון עולם בהיכל ה'

הנגיד החסידי הנודע לשם ולתהילה

מקושר בלו"נ לכ"ק אדמו"ר זי"ע, מחשובי ונכבדי חסידי חב"ד ושמו מפארים בכל החוגים

איש החסד והצדקה אשר פיזר נתן לאביונים, מגדולי תמכין דאורייתא

בר אוריין ומוקיר רבנן, קבע עיתים לתורה בכל עת ובכל זמן, טוב לשמים ומוב לבריות

הרה"ח הנעלה

ר' ישכר דוב

ב"ר יונה ע"ה

נפטר ז"ך אייר, ה'תשע"א

ולעילוי נשמת אשת חבר

האשה החשובה הצנועה והחסודה

שעמדה לימין בעלה במעשה הצדקה

מרת מרים

בת ר' אלמער מרדכי ע"ה

נפטרה ר"ח שבט, ה'תשע"א

ויים

ת. נ. צ. ב. ה.

In Memory of

R. Yisochor Dov and Miriam Weiss

Dedicated by

R. Yonah Mordechai and Hadassah Weiss and family

and

R. Moshe Aaron Tzvi and Rutzy Weiss and family

וצדקתם עומדת לעד

זה הכותב ספרים ומשאלים לאחרים (ע"פ כתובות דף ג.).

מהדורה חדשה של שו"ע רבינו נדפס ביוזמת וע"י

הרה"ת ר' **יונה מרדכי** בן מרים

וזוגתו מרת **הדסה עלקא** בת צפורה פייגא

שיחיו **וויים**

עמודי התוך של קהילת חב"ד בלום אנגלס

והרה"ת ר' **משה אהרן צבי** בן מרים

וזוגתו מרת **העניא רבקה רות** בת צפורה

שיחיו **וויים**

שלוחי כ"ק אדמו"ר זי"ע **בשערמאן אוקס**, קאליפורניא

ימלא השי"ת כל משאלותיהם לטובה ולברכה, מתוך בריאות

הנכונה והשלימה, אריכת ימים ושנים טובות, והצלחה רבה ומופלגה

בכל אשר יפנו בגשמיות וברוחניות ומתוך הרחבה

ולזכות

בנם **מנחם מאניש** בן הדסה עלקא זוג' רבקה בת חי' מאשא

ובניהם **לאה** בת רבקה, **בן ציון ישראל מאיר** בן רבקה, **ישכר דוב** בן רבקה וויים

בתם **שרה ביילא** בת הדסה עלקא ובעלה חיים ברוך הכהן בן אסתר שיינדל

ובניהם **חנה חי' מושקא** בת שרה ביילא, **רבקה** בת שרה ביילא, **ישראל יעקב** הכהן בן שרה ביילא,

ישכר דוב הכהן בן שרה ביילא פרידמן

בנם **שמואל** בן הדסה עלקא זוג' **ראשא** בת בריינדל העניא

ובניהם **צבי הירש** בן ראשא, **מרים** בת ראשא, **חי' מושקא** בת ראשא, **מנחם מענדל** בן ראשא וויים

בתם **מנוחה רחל** בת הדסה עלקא ובעלה **מרדכי דובער** בן אסתר

ובניהם **רפאל משה** בן מנוחה רחל, **בן ציון ישראל מאיר** בן מנוחה רחל,

מרים בת מנוחה רחל, **לאה פערל** בת מנוחה רחל ווילהעלם

בתם **חנה חי' מושקא** בת הדסה עלקא ובעלה **אהרן יעקב** בן ליבא ציפורה

ובנם **ישכר דוב** בן חנה חי' מושקא **מאצקין**

בנם **בן ציון ישראל מאיר** בן הדסה עלקא

שלום אליעזר בן העניא רבקה רות, **מנחם מענדל** בן העניא רבקה רות,

יונה מרדכי בן העניא רבקה רות, **חנה פערל** בת העניא רבקה רות

שיחיו

שיגדלו להיות חסידים יראי שמים ולומדים מקושרים לכ"ק אדמו"ר זי"ע והולכים בדרכיו אשר הורנו גם"ו

SECTION 590 The Order Appropriate for the Sounding of the *Shofar*. (1–21)

1 How many *shofar* blasts¹ is a person obligated to hear on Rosh HaShanah? Nine — *tekiah-teruah-tekiah*, three times. [This

סימן תקצ סדר תראוי לתקיעת שופר ובו כ"א סעיפים:

א כַּמָּה תְּקִיעוֹת¹ חַיֵּב אָדָם לְשָׁמֹעַ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה?^א תִּשְׁעַ — תר"ת תר"ת תר"ת, לְפִי^ב שִׁשְׁלֹשׁ פְּעָמִים

1. In the original, *tekios* (pl. of *tekiah*). For the sake of clarity, this term and other key terms are defined at this point:

The *shofar* produces three kinds of statutory sounds, which are called *kolos*:

(a) *tekiah* is a long, simple blast;

(b) *shevarim* is a three-part groaning sound of undulating pitch;

(c) *teruah* is a quick succession of short staccato sobbing sounds, which are called *trumitin* or *kochos*.

In fact, the term *tekios* signifies not only, as in (a) above, *the first* of these three kinds of sounds. It can also signify, as in the opening Hebrew phrase of sec. 590:1 above, *any one* of those three kinds of sounds; i.e., it can serve as a synonym for *kolos*. Moreover, it can also signify *all the blasts*

collectively (as in the phrase, "The *tekios* of this year's *baal tekiah* were faultless.")

Likewise, the term *teruah* signifies not only, as in (c) above, the third of these three kinds of sounds. Its original, Biblical meaning is discussed in subsections 1-2 above. (When the two meanings appear together and need to be distinguished, the former meaning is sometimes referred to in the present translation as "our *teruah*.")

On Rosh HaShanah, the three *kolos* are never sounded separately.

The series comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* is called by its Hebrew acronym תשר"ת, commonly pronounced *tashrat*.

The series comprising *tekiah-shevarim-tekiah* is called by its Hebrew acronym תש"ת, commonly pronounced *tashat*.

The series comprising *tekiah-teruah-tekiah* is called by its Hebrew acronym תר"ה, commonly pronounced *tarat*.

In this context, the word "series" in our text uniformly translates the Aramaic term *bava* (which is sometimes explicit and sometimes implied).

When any such series is repeated three times in succession (e.g., *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*), this complete sequence is known by the Hebrew term *seder*, which in our text is uniformly translated as "set."

Occasionally, the term *seder* in the Hebrew original is also used in its broader meaning of "sequence," and thus also includes a "series."

2. Rosh HaShanah 34a.

א רמב"ם פ"ג ה"א. שו"ע ס"א. ב גמרא [ברייתא] לר, א. רמב"ם שם. מור וש"ע שם. ג רש"י שם ד"ה ומנין. טור. בר"ה: זכרון תרועה (ויקרא כג, כד).

concept is derived as follows:^{2]} The term *teruah* is mentioned three times in the Torah [with regard to the month of Tishrei]: twice in connection with Rosh HaShanah³ and once in connection with Yom Kippur of the Jubilee Year.⁴ The Oral Tradition teaches that [the verses] are interrelated,⁵ and thus it is as if all three mentions of the term *teruah* relate to each [occasion].

Whenever a *teruah* is sounded, it must be preceded by a [long,] plain [*shofar blast*], and followed by a [long,] plain [*shofar blast*].⁶ These [long, plain blasts] are called *tekios*, without qualification.⁶ [This pattern is derived from] the verse,⁷ והעברת שופר תרועה — “You shall sound blasts on the *shofar*.” [The initial verb] implies that a [long,] simple blast should be sounded; [the sequence of the Hebrew words] implies that this long, simple blast should be followed by a *teruah*. And after mentioning the *teruah*, [that verse] states, תעבירו שופר — “You shall sound the *shofar*.” This implies that after the *teruah*, a [long,] simple blast should also be sounded.

[This sequence] applies to every *teruah*, whether of the Jubilee Year or of Rosh HaShanah, for lessons applying to one are also applied to the other.

2 The term *teruah* used in the Torah is rendered as יבבא in Aramaic.⁸ [This verb appears in] the verse,⁹ “And Sisrah’s mother gazed through the window and wailed.” This implies that יבבא resembles a sound that a person emits when he weeps and moans.

There is room to question whether the יבבא

תְּרוּעָה נֹאמֵר בַּתּוֹרָה,³ שְׁנַיִם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה³ וְאַחַד בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁל יוֹבֵל,⁴ וּמִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמִדּוֹ שֶׁהֵן לְמִדּוֹן זֶה מְזוּהָ,⁵ וְלִכְךָ הָרִי הוּא כְּאֵלוֹ כָּל הַשְּׁלֵשׁ פְּעָמִים תְּרוּעָה נֹאמְרִים בְּכָל אַחַת מֵהֶן⁶ וְכָל תְּרוּעָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ וּפְשׁוּטָה לְאַחֶרֶיהָ⁶ וְהֵן הַנִּקְרָאִים תְּקִיעוֹת סֵתֵם, שֶׁנֹּאמְרוּ⁸ “וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפֵר תְּרוּעָה,” מִשְׁמַע שֶׁצְּרִיךְ לְהַעֲבִיר קוֹל פְּשׁוּטָה וְאַחַר כֵּךְ תִּהְיֶה הַתְּרוּעָה; דְּלִשׁוֹן “וְהַעֲבַרְתָּ” מִשְׁמַע הַעֲבַרְתָּ קוֹל פְּשׁוּטָה, וְאַחַר הַתְּרוּעָה נֹאמְרוּ⁸ “תְּעַבְרִי שׁוֹפֵר וְגו’,” מִשְׁמַע שֶׁאַחַר הַתְּרוּעָה צְרִיךְ גַּם כֵּן לְהַעֲבִיר קוֹל פְּשׁוּטָה, וְכֵן בְּכָל תְּרוּעָה וְתְרוּעָה בֵּין שֶׁל יוֹבֵל בֵּין שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהֵן לְמִדּוֹן זֶה מְזוּהָ:⁸

ב תְּרוּעָה זוֹ הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה³ מִתְּרוּגְמִינָן “יִבְבָּא,”⁸ וּכְתִיב יג. “כְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקָפָה וַתִּיבֵב אִם סִסְרָא,” מִשְׁמַע שֶׁהַיִּבְבָּא הוּא כְּקוֹל שֶׁאֲדָם מִשְׁמִיעַ כְּשֶׁהוּא בּוֹכָה וּמִלְּלָה; וַיֵּשׁ לְהַסְתַּפֵּק¹⁰ אִם יִבְבָּא זוֹ הוּא כְּמוֹ

3. Vayikra 23:24; Bamidbar 29:1.

5. Lit., “learn from each other.”

7. Vayikra, loc. cit.

4. In the original, *shnas hayovel* (Vayikra 25:9).

6. As in definition (a) in footnote 1 above.

8. Rosh HaShanah 33b.

9. Shoftim 5:28.

יום תרועה יהיה לכם (במדבר כג, א), וביובל: שופר תרועה (ויקרא כה, ט). ד ברייתא שם. רמב"ם שם. שו"ע שם. ה רש"י שם. ו ויקרא כה, ט. ז ברייתא לג, סוע"ב. ח רש"י לד, א ד"ה והעברת. לבוש ס"א. ט ויקרא שם. י ברייתא שם. לבוש שם. יא ברייתא שם. רמב"ם שם. שו"ע שם. יב במדבר כג, א. יג שופטים ה, כח. גמרא ה, כג. יד טור. לבוש ס"ב. טו גמרא לד, סוע"א (מספקא ליה). רש"י סוכה נד, א ד"ה תשע. רמב"ם פ"ג ה"ב. שו"ע ס"ב. כ"י ד"ה וכתבו. וראה לקמן ס' תקצב ס"ד.

spoken of here is the sound made by a sick person whose groans are extended, as he issues one groan after the other, prolonging them somewhat. The root that describes this is נגה. Or perhaps [יבנא] resembles the sound of a person who sobs and mourns, emitting very short sounds in quick succession. The word that describes this is יליל. Or perhaps it refers to both of them in turn,¹⁰ with the sobbing following the groaning, for people who cry commonly groan and then sob.

[Accordingly,] our Sages ordained [the following practice] in order to accommodate all the possible explanations¹¹ of the term [teruah]. A series comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*¹² is sounded three times, for perhaps *teruah* means both groaning and sobbing. A series comprising *tekiah-shevarim-tekiah*¹³ is then sounded three times, for perhaps *teruah* means groaning alone, and if so, the sobbing sounds [i.e., our *teruah*] would constitute an interruption between the *teruah* [required by the Torah] and the *tekiah* that follows it — whereas the Torah requires that a *teruah* be [immediately] followed by a [long,] simple blast without the interruption of any other *shofar* blast which is not [long and] simple. Finally, a series comprising *tekiah-teruah-tekiah*¹⁴ is sounded three times, for perhaps *teruah* is [the staccato] sobbing alone, and the groans [i.e., our *shevarim*] in the series comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* would constitute an interruption between the *teruah* [required by the Torah] and the *tekiah* that precedes it.

3 [A person may] make a stipulation regarding the last *tekiah* in the set comprising [three series of] *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*: “If the

שֶׁדָּרָךְ הַחֹלִים שְׁמַאֲרִיכִים
בְּגִיחוֹתָם^ט וּמְשִׁמְיָעִים קוֹל אַחַר
קוֹל וּמַאֲרִיכִים בָּהֶם קִצָּת, וְזֶה נִקְרָא
גִּנְחָה^י אוֹ שְׁהִיא כְּמוֹ אֶדָם הַמְּיֻלָּל
וּמְקוֹנֵן שְׁמִשְׁמִיעַ קוֹלוֹת קִצָּרִים מְאֹד
תְּכוּפִים זֶה לָזֶה^י, וְזֶה נִקְרָא יְלִיל^{יב}
אוֹ שְׁהִיא כְּמוֹ שְׁנִיָּהֶם בְּיַחַד זֶה אַחַר
זֶה^{יג} הַיְלָלָה אַחַר הַגְּנִיחָה, שְׁבֵן דְּרָךְ
הַבּוּכָה מְגִיחַ וְאַחַר כֶּךָ מְיֻלָּל^{יג}.

וְתִקְנוּ חֲכָמִים^כ כְּדֵי לְצַאת יְדֵי
כָּל הַסְּפֻקוֹת^{יד} לְתַקְעַת תְּשִׁרָת^{יג} ג'
פְּעָמִים, שְׁמָא הַתְּרוּעָה הִיא גְּנִיחָה
וְיִלְלָה בְּיַחַד, וְאַחַר כֶּךָ תְּשִׁרָת^{יג} ג'
פְּעָמִים, שְׁמָא הַתְּרוּעָה הִיא גְּנִיחָה
לְבַד, וְהָיוּ הַיְלָלוֹת הַפֶּסֶק בֵּין
הַתְּרוּעָה לְהַתְּקִיעָה שְׁלֵאֲחֶרֶיהָ^{כב},
וְהַתְּרוּעָה אִמְרָה פְּשׁוּטָה לְאַחֶרֶיהָ
כִּלְאֵי הַפֶּסֶק קוֹל שׁוֹפֵר שְׂאִינוֹ
פְּשׁוּטָה בִּינְתֵימִים^{כג} וְאַחַר כֶּךָ תְּרָת^{יד} ג'
פְּעָמִים, שְׁמָא הַתְּרוּעָה הִיא הַיְלָלָה
לְבַד, וְהָיוּ הַגְּנִיחָה שְׁבֵן דְּרָךְ תְּשִׁרָת^{יד}
הַפֶּסֶק בֵּין הַתְּרוּעָה לְתַקִּיעָה
שְׁלֵפְנֵיהָ^{כד}.

ג אִם הִתְנָה בְּתַקִּיעָה אַחֲרוֹנָה שֶׁל
ג' סְדְרֵי תְּשִׁרָת שְׂאֵם סְדֵר

10. *Rosh HaShanah* 34b.

11. Lit., “to fulfill the obligations resulting from all [these] doubts.”

12. The Hebrew acronym is תשר"ת; see footnote 1 above.

13. The Hebrew acronym is תש"ת; see footnote 1 above.

see footnote 1 above.

14. The Hebrew acronym is תר"ת; see footnote 1 above.

מוֹר רִשִׁי לֵג, ב ד"ה מאן; יז מור. לבוש שם. ראה גמרא שם. יח רש"י שם ד"ה ילולי. יט מור. לבוש שם. ראה גמרא שם כ גמרא לד, סוע"א. רמב"ם שם. מור ושו"ע שם. כא גמרא לד, סוע"א אתקון רבי אבהו. רמב"ם פ"ג ה"ג. מור ושו"ע שם. כב גמרא שם. מור. לבוש ס"ב. מ"א סק"א. כג לבוש שם. כד גמרא שם. מור. לבוש שם. מ"א שם. כה ב"י סוד"ה ומ"ש רבנו דמסתפקא לן. דמ"א ס"ו. כו כרלעיל ס"א תקפת ס"ה וש"ג. כז דא"נ בבבאורו לסמ"ג הל' שופר

set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* is the true [expression of] the *mitzvah*, this [final] *tekiah* should be considered as the last *tekiah* of that set. But if the [following] set comprising [three series of] *tekiah-shevarim-tekiah* is the true [expression of] the *mitzvah*, and it is through [these sounds that] one fulfills his obligation, this *tekiah* should be considered as the first *tekiah* of that set.” [If one makes such a stipulation,] there is no need to sound another *tekiah* as the beginning of the [three-part] set that comprises *tekiah-shevarim-tekiah*, for from either perspective, he has fulfilled his obligation with the *tekiah* [concerning which he made the stipulation]. Similarly, if one made a stipulation that the final *tekiah* of the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah* be counted conditionally as the first *tekiah* of the [following] set that comprises *tekiah-teruah-tekiah*, [he need not sound an extra *tekiah*].

If, however, he does not make such a stipulation, one *tekiah* cannot be counted both for the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* and the [following] set that comprises *tekiah-shevarim-tekiah*, nor for the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah* and the [following] set that comprises *tekiah-teruah-tekiah*.

[The rationale is that] the *mitzvos* require intent. And if one intends that this *tekiah* complete the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, it cannot [also] count as the beginning of the [following] set that comprises *tekiah-shevarim-tekiah*. For if the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah* is the true [expression of] the *mitzvah*, then when the person intended that this *tekiah* would complete the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, the *shofar* blast was not sounded with the intent of fulfilling the *mitzvah* at all. The same reasoning applies with regard to the *tekiah* between the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah* and the [following] set that comprises *tekiah-teruah-tekiah*.

4 The [minimal] length of the *tekiah* required by the Torah is the same as the [total] length of the *teruah*

תשר"ת הן הן עקר המצוה
תעלה לו תקיעה זו לתקיעה
אחרונה של תשר"ת ואם
סדרי תשר"ת הן עקר המצוה
ובהן הוא יוצא ידי חובה
תעלה לו תקיעה זו לתקיעה
ראשונה של תשר"ת – אינו
צריך לתקע שנית לפני תשר"ת
הראשון, שהרי כמה נפשוף
הוא יוצא בתקיעה זו. וכן הדין
אם התנה בתקיעה אחרונה
של תשר"ת שתעלה לו לתקיעה
ראשונה של תר"ת.⁶⁵

אבל אם לא התנה בן
– אין תקיעה אחת עולה
לשני סדרים תשר"ת ותשר"ת
ולא לתשר"ת ותר"ת, לפי
שמצות צריכות פונתה.⁶⁶ ואם
נתבונן בתקיעה זו להשלמת
סדר תשר"ת – אינה עולה
להתחלת תשר"ת,⁶⁷ שאם
תשר"ת עקר המצוה אם בן
בשנתבונן בתקיעה זו להשלמת
תשר"ת לא תקע לשם מצוה
בלל.⁶⁸ וכן בתקיעה שבין
תשר"ת לתר"ת:

ד שעור תקיעה האמורה
בתורה בשעור תרועה

(יא, ד). ב"י שם. כח ראה העו"ב תתנ ע' 66. תתנ ע' 65.

required by the Torah,⁸ which is the length of three sobbing sounds. Some authorities interpret this as meaning merely three of the short staccato bursts¹⁵ [which together constitute our *teruah*, and] which are called *trumitin*.

In the present age, now that the Sages have ordained that we should sound three diverse sets — *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, then *tekiah-shevarim-tekiah*, then *tekiah-teruah-tekiah* — in order to accommodate all the possible interpretations of the term *teruah*, [each] *tekiah* of the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* should be prolonged so that it is as long as the *teruah* of that set. Thus it must be the length of at least three average *shevarim*, i.e., three groaning sounds [i.e., *genichos*] of average length and three short sobbing sounds [i.e., *yelalos*] — for all these together constitute the required length of the [Biblical] *teruah* of the set that comprises *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*.

For the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah*, [each] *tekiah* need not be prolonged beyond the length of three average *shevarim*, for that is the required length of the *teruah* of that set. And for the set comprising *tekiah-teruah-tekiah*, [each] *tekiah* need not be prolonged beyond the length of three short sobbing sounds, for that is the required length of the *teruah* of that set.

A person who wishes to prolong any of the *tekios* extensively may prolong them as much as he desires, for the [above] length required [by the Sages] for each *tekiah* is only a minimum. Similarly, with regard to the *teruah*, one may add as many staccato blasts as he desires. And similarly, with regard to the *shevarim*, if one adds to the three *shevarim*, it is of no consequence.¹⁶ This is

הַאֲמֹרָה בַּתּוֹרָה, וְשַׁעוֹר תְּרוּעָה
הַאֲמֹרָה בַּתּוֹרָה כְּגֹן יְכַבּוֹת.^{כט}
יֵשׁ אוֹמְרִים לְ דִּהְיֵנוּ ג' כַּחוֹת
בְּעֵלְמָא,^{לא} וְהֵם נִקְרְאִים מְרוֹמִיטִין,^{לב}
וְעֵכְשׁוּ שֶׁתִּקְנוּ חֲכָמִים לְתַקַּע
תִּשְׁר"ת תִּשְׁר"ת תִּשְׁר"ת כְּדֵי לְצַאת
מִכָּל הַסְּפָקוֹת שֶׁיֵּשׁ בַּתְּרוּעָה —
צְרִיךְ לְהֶאֱרִיךְ בַּתְּקִיעָה שֶׁל תִּשְׁר"ת
כְּשַׁעוֹר תְּרוּעָה שֶׁל סֵדֶר תִּשְׁר"ת,^{לג}
דִּהְיֵנוּ ג' שְׁבָרִים בֵּינוּנִים שֶׁהֵם כְּגֹן'
גְּנִיחוֹת בֵּינוּנִיּוֹת וְכֵן יִלְלוֹת קְטַנּוֹת,
שֶׁהֲרִי הַכֹּל בְּיַחַד הוּא תְּרוּעָה שֶׁל
סֵדֶר תִּשְׁר"ת, וּבְסֵדֶר תִּשְׁר"ת אֵינוֹ
צְרִיךְ לְהֶאֱרִיךְ בַּתְּקִיעוֹתָיו אֲלָא כְּדֵי
שַׁעוֹר ג' שְׁבָרִים בֵּינוּנִים, שֶׁזֶּהוּ שַׁעוֹר
תְּרוּעָה שֶׁל סֵדֶר תִּשְׁר"ת, וּבַתְּקִיעוֹת
שֶׁל סֵדֶר תִּשְׁר"ת אֵינוֹ צְרִיךְ לְהֶאֱרִיךְ
אֲלָא כְּדֵי שַׁעוֹר ג' יִלְלוֹת קְטַנּוֹת,
שֶׁזֶּהוּ שַׁעוֹר תְּרוּעָה שֶׁל סֵדֶר תִּשְׁר"ת.^{לד}
וְאִם רוֹצֵה לְהֶאֱרִיךְ הַרְבֵּה בְּכָל
תְּקִיעָה — הֲרִשׁוֹת בְּיָדוֹ לְהֶאֱרִיךְ בְּמָה
שֶׁיִּרְצֶה, וְלֹא אָמְרוּ שַׁעוֹר לְתַקִּיעוֹת
אֲלָא שֶׁלֹּא יַפְחַת מִהַשַּׁעוֹר. וְכֵן
בַּתְּרוּעָה יָכוֹל לְהֶאֱרִיךְ בְּמְרוֹמִיטִין
בְּמָה שֶׁיִּרְצֶה. וְכֵן בְּשְׁבָרִים אִם מוֹסִיף
עַל ג' שְׁבָרִים — אֵין בְּכָךְ פְּלוּם,^{לה}

15. In the original, *kochos*. number of *shevarim* and to the not prolong the actual blasts, as stated in subsection 5.

16. Although one may add to the number of *teruah* blasts, one may not prolong the actual blasts, as stated in subsection 5.

כט תשנה לג, ב. מור וש"ע ס"ג, ל רש"י שם ד"ה שלש יכבות. דעה הא' במור וש"ע שם (ודעה הב' תתבאר לקמן ס"ו). לא ש"ע שם. וראה ירושלמי פ"ד ה"א. לב תוס' שם ד"ה שיעור. דא"ש שם ס"י. מור וש"ע שם. לג תוס' ורא"ש שם. מור ולבוש ס"ג. וראה מ"ז וציונים. לד תוס' ורא"ש שם. מור וש"ע שם. לה ראה מור וש"ע ס"ד. ר"ן (י. ב.) ד"ה מתקף. הובא ב"י ד"ה ונראה. לקמן ס"ח. מסגרת המשלחן ס"ח קבט ס"ק י. לו שירי כנסת הגדולה

not considered as interrupting between the *teruah* or the *shevarim* and the following *tekiah*, because all the *shevarim* — or all the staccato blasts [that constitute the *teruah*] — are sounded in one breath.

Nevertheless, it has become customary not to add to the three *shevarim*.¹⁷ One may, however, sound as many staccato blasts [for the *teruah*] as one desires.¹⁸ Some people sound a simple blast like a *tekiah* after the three *shevarim* and do the same at the conclusion of the [*teruah*] blasts. This, however, is not the [common] custom.

5 With regard to the *shevarim* of the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, one should take care that none of the three *shevarim* should be as long as three average *shevarim* and three sobbing sounds, or *trumitin*, for this is the measure of a *tekiah* in this set. If a *shever*¹⁹ were to be made as long as this, it would no longer be considered a *shever*, but would be called a *tekiah*.

[Similarly,] in the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah*, where the length of a *tekiah* is three average *shevarim*, a *shever* should not be made longer than three average *shevarim*, so that it will not cease to be considered a *shever* and be called a *tekiah*.

If one is not careful with regard to this,

וְאִינוּ כְּמַפְסִיק בֵּין הַתְּרוּעָה אִו הַשְּׁבָרִים
לְתִקְוֵה שְׁלֹא־חֲרָיו, בִּיּוֹן שְׁעוֹשֶׂה כָּל
הַשְּׁבָרִים אִו כָּל הַטְּרוּמוֹטִין בְּנִשְׁמָה
אַחַת.^ל

וּמְכַל מְקוֹם נִהְגוּ שְׁלֹא לְהוֹסִיף עַל
ג' שְׁבָרִים,^{לז} אֲבָל טְרוּמוֹטִין יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת
כַּמָּה שְׁיִרְצָה.^{לח} וַיֵּשׁ עוֹשֵׂין בְּסוֹף הַג'
שְׁבָרִים קוֹל פְּשוֹט כַּעֲיֵן תִּקְוֵה, וְכֵן
עוֹשֵׂין בְּסוֹף הַטְּרוּמוֹטִין.^{לח} אֲבָל אִין
הַמְּנַהֵג לַעֲשׂוֹת כֵּן:^{לט}

ה וְצִרִיךְ לְזַהֵר בְּשְׁבָרִים שֶׁל סֵדֶר
תִּשְׁרֹת שְׁלֹא יֵאָרֶיךָ בְּשֶׁבֶר אֶחָד
מֵהַג' שְׁבָרִים כְּדֵי שְׁעוֹר ג' שְׁבָרִים בִּינּוֹנִים
וְג' יִלְלוֹת דְּהֵינּוּ טְרוּמוֹטִין, שְׁזֵהוּ שְׁעוֹר
תִּקְוֵה שֶׁל סֵדֶר תִּשְׁרֹת, וְאִם מֵאָרֶיךָ
בְּשֶׁבֶר^ל אֶחָד כְּשְׁעוֹר זֶה — יֵצֵא מְכַלָּל
שֶׁבֶר וַיִּקְרָא בְּשֵׁם תִּקְוֵה. וּבְסֵדֶר תִּשְׁרֹת
שְׁשְׁעוֹר תִּקְוֵה הוּא כְּג' שְׁבָרִים בִּינּוֹנִים
— לֹא יֵאָרֶיךָ בְּשֶׁבֶר אֶחָד כְּדֵי שְׁעוֹר ג'
שְׁבָרִים בִּינּוֹנִים, שְׁלֹא יֵצֵא מְכַלָּל שֶׁבֶר
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם תִּקְוֵה.^מ וְאִם לֹא נִזְהָר בְּכַךְ

17. The Rebbe would follow the practice of the Rebbe Rashab — R. Shalom DovBer Schneersohn (1860-1920), the fifth Rebbe of Lubavitch — and sound three-and-a-half *shevarim*. Moreover, the Rebbe writes (*Igros Kodesh*, Vol. 20, p. 39) that since the Rebbe Rashab conducted himself

this way in public, and would fulfill the *mitzvah* on behalf of others in this manner, this serves as a directive for chassidim.

18. It was the custom of the Rebbes to sound a *teruah* of very many blasts. The Rebbe Rayatz once related (*Sefer HaSichos 5701*, p. 28) that the *trumitin*

sounded by the Rebbe Maharash — R. Shmuel Schneersohn (1834-1882), the fourth Rebbe of Lubavitch — numbered 42. This is a number of Kabbalistic significance.

19. I.e., one third of the three-part sound called *shevarim*; see footnote 1 above.

הַגְּבוֹי אִוֹת ה, וּמֵ"א סָק"ב, בִּשְׁם מַהְרַ"ל הַל' שׁוֹפֵר (ע' רצא). ב"ח ד"ה ואם עשה, ומנהג חב"ד לתקוע שלשה שברים וחצי — ראה אג"ק ח"ב ע' לט. המלך במסכתו ח"א ע' נהנו. לו מהר"ל שם. וכ"ה מנהג חב"ד — ראה אוצר מנהגי חב"ד ר"ה ע' קכ"ג. לח ב"ח שם. לט מ"א שם. מ דמ"א ס"ג, כביאור מ"א סק"ב. הגהות אשרי פ"ד סי' י, ומדכ"י רמז רמז.

he has not fulfilled his obligation (according to this view) even after the fact. Moreover, as an initial and preferred option, it is desirable to be careful — even during the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* — not to prolong a *shever* more than three *trumitin*, for that is the length of a *tekiah* in the set comprising *tekiah-teruah-tekiah*. If [the *shofar* blast] were to be prolonged for this length, it would be called a *tekiah* of the series comprising *tekiah-teruah-tekiah*, and not a *shever*. Every *shever* should therefore be kept as short as possible — though not too short, so that it will [still] be called a groaning sound, or *genichah*, and not a sobbing sound, or *yelalah*, i.e., [one of the short] *trumitin*.

6 Some authorities, however, maintain that the length of a sobbing sound, or *yevava*, is three *trumitin*, and the length of a *teruah* equals three sobbing sounds, which is nine *trumitin*. Now, the length of a *tekiah* is the length of a *teruah*; thus it is also nine *trumitin*. And the [total] length of the *shevarim* is certainly no less than the length of a *teruah*; thus it is also at least nine *trumitin*. Accordingly, every *shever* should be extended to no less than the length of three *trumitin*, so that the three *shevarim* together will come to no less than the length of nine *trumitin*, which is the length of a *teruah*.

According to their view, the *tekios* of the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* must be extended to at least the length of eighteen *trumitin*, which is the [minimal] length of the *teruah* of that series, i.e., the total length of three groaning sounds and three sobbing sounds, which comes to no less than the length of eighteen *trumitin*. Every

— אַפְלוּ בְּדַעַבְדָּ לֹא יֵצֵא (לְפִי סִבְרָא זוּ).

וּלְכַתְחֻלָּה טוֹב לְזַהֵר שְׂאֵפְלוּ בְּסִדְרַת תְּשׁוּרָת לֹא יֵאָרִיךְ בְּשֹׁבֵר אֶחָד כְּדֵי שְׁעוֹר [ג'] מְרוּמִיטִין, לְפִי שְׁזוּהוּ שְׁעוֹר תְּקִיעָה שֶׁל סִדְרַת תְּר"ת, וְאִם יֵאָרִיךְ כְּשְׁעוֹר הַזֶּה יְהֵא עָלָיו שֵׁם תְּקִיעַת תְּר"ת לֹא שֵׁם שֹׁבֵר, ^{מא} וּלְפִיכֹךְ טוֹב לְקַצֵּר בְּכָל שֹׁבֵר וְשֹׁבֵר בְּכָל מָה דְאֶפְשָׁר, ^{מב} רַק שְׂלֵא יִקְצֹר יוֹתֵר מִדְּאֵי כְּדֵי שְׂיֵהֵא עָלָיו שֵׁם גְּנִיחָה וְלֹא שֵׁם יְלָלָה ^{מג} דְּהֵינּוּ מְרוּמִיטִין:

7 וַיֵּשׂ אֲמִיטִים ^{מד} שְׂשְׁעוֹר יִבְכָּא הִיא ג' מְרוּמִיטִין, וְשְׁעוֹר תְּרוּעָה כְּג' יִבְכוֹת שְׁהֵם ט' מְרוּמִיטִין, וְשְׁעוֹר תְּקִיעָה כְּשְׁעוֹר תְּרוּעָה גַם בֵּין ט' מְרוּמִיטִין, וְשְׁעוֹר שֹׁבְרִים בְּוֵדָאֵי לֹא פְחוֹת הוּא מְשְׁעוֹר תְּרוּעָה גַם בֵּין ט' מְרוּמִיטִין ^{מה} לְכָל הַפְּחוֹת, וְאִם בֵּין צְרִיךְ לְהֵאָרִיךְ בְּכָל שֹׁבֵר לֹא פְחוֹת כְּג' מְרוּמִיטִין כְּדֵי שְׂבַג' שֹׁבְרִים בְּיַחַד לֹא יְהֵא פְחוֹת מִט' מְרוּמִיטִין כְּשְׁעוֹר תְּרוּעָה.

וּלְפִי דְבִרְיָהֶם צְרִיךְ לְהֵאָרִיךְ בְּתְקִיעוֹת שֶׁל תְּשׁוּרָת ^{מו} לֹא פְחוֹת מִן י"ח מְרוּמִיטִין, ^{מי} שְׁזוּהוּ שְׁעוֹר תְּרוּעָה שֶׁל סִדְרַת תְּשׁוּרָת, דְּהֵינּוּ ג' גְּנִיחוֹת וְג' יִבְכוֹת בְּיַחַד שְׁהֵם לֹא פְחוֹת מִי"ח מְרוּמִיטִין ^{מז}.

מא תוס' לג, ב ד"ה שיעור. רא"ש פ"ד סי' י. טור ושוע"ע סי"ג, מב ב"י ד"ה והמדרכי. מג מדרכי רמז שכ. הנהגת אשרי שם. מד ריב"א וריב"ם בתוס' לג, ב ד"ה שיעור, וברא"ש פ"ד סי' י. מ"מ פ"ג ה"ד בדעת הרמב"ם. דעה הב' בשוע"ע סי"ג. מה רמב"ם ומ"מ שם. מ"ז סק"ד. מו ריב"א וריב"ם שם. שוע"ע שם. מז ב"ח סוד"ה ומ"ש וכן הוא דעת. מ"ז שם. מא סק"ג. וראה גם מ"מ שם בסופו בשם ויש מי שמחמיר. מב מ"ז שם. מט ריב"א וריב"ם שם. שוע"ע שם.

shever may [thus] be extended to [a maximum of] a little less than the length of eighteen *trumitin*, because anything less than the length of eighteen *trumitin* is not called a *tekiah*.

Nevertheless, the initial and preferred option is that a *shever* should not be extended [even] for the length of nine *trumitin*, [for that] is the length of a *tekiah* in the set comprising *tekiah-teruah-tekiah*, and thus it would be called a *tekiah* of [that set]. After the fact, however, if a *shever* of the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* was extended, one's obligation has been fulfilled, as long as [this *shever*] was shorter than the length of eighteen *trumitin*. [The rationale is that] with regard to that set, it is not [long enough to be] called a *tekiah*.

In the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah*, each *tekiah* must be as long as nine *trumitin*, for this is the required [minimum length] for this set. A *shever* may not be as long as nine *trumitin*. If the *shever* was this long, one's obligation has not been fulfilled even after the event, for such a blast is no longer considered a *shever*; for this series it is considered a *tekiah*.

7 With regard to [the actual application of the] *halachah*,²⁰ one should be stringent with regard to Scriptural [obligations] and follow the latter view; i.e., one should make each *tekiah* of the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* at least as long as eighteen *trumitin*. And each *tekiah* of the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah* and *tekiah-teruah-tekiah* must be at least as long as nine *trumitin*. Every *shever* should be extended slightly, [at least] to the length of three *trumitin*, but not more than nine *trumitin*, even in the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*. And

וְיִכּוּל לְהֶאֱרִיךְ בְּכָל שֶׁבֶר מִטְּ עַד פְּחוֹת מְעַט מִן י"ח טְרוּמִיטִין; לְפִי שְׁעֵד י"ח טְרוּמִיטִין אֵין שֵׁם תְּקִיעָה. וּמְכַל מְקוּם, לְכַתְחֻלָּה לֹא יֶאֱרִיךְ בְּשֶׁבֶר אֶחָד כְּדִי ט' טְרוּמִיטִין, שְׁזֵה שְׁעוֹר תְּקִיעָה בְּסֵדֶר תר"ת;²⁰ וְאִם בֵּין שֵׁם תְּקִיעַת תר"ת עָלָיו. אֶבְל כְּדִיעֵבֵד יוֹצֵא אִם הֶאֱרִיךְ בְּשֶׁבֶר שֶׁל תשר"ת פְּחוֹת מִי"ח טְרוּמִיטִין;²¹ כִּיּוֹן שְׁבוּזָה הַסֵּדֶר עֲדוֹן אֵין עָלָיו שֵׁם תְּקִיעָה.

וּבְסֵדֶר שֶׁל תשר"ת צְרִיךְ לְהֶאֱרִיךְ בַּתְּקִיעוֹת בְּשְׁעוֹר ט' טְרוּמִיטִין, שְׁזֵהוּ שְׁעוֹר [תְּרוּעָה²²] שֶׁל זֶה הַסֵּדֶר. וְלֹא יֶאֱרִיךְ בְּשֶׁבֶר בְּשְׁעוֹר ט' טְרוּמִיטִין, וְאִם הֶאֱרִיךְ – אֶפְלוּ כְּדִיעֵבֵד לֹא יֵצֵא, לְפִי שִׁיעָצָא מְכַלֵּל שֶׁבֶר וְנִכְנַם בְּכַלֵּל תְּקִיעוֹת שֶׁל זֶה הַסֵּדֶר;²³

ז וְלַעֲנֵן הַלְכָה,²⁰ יֵשׁ לְהַחֲמִיר בְּשֶׁל תוֹרָה בְּסִבְרָא הָאֲחֵרוֹנָה, דְּהִינוּ שִׁיאֶרֶךְ בַּתְּקִיעוֹת תשר"ת בְּשְׁעוֹר י"ח טְרוּמִיטִין לְכָל הַפְּחוֹת, וּבַתְּקִיעוֹת תשר"ת תר"ת בְּשְׁעוֹר ט' טְרוּמִיטִין לְכָל הַפְּחוֹת, וּבְכָל שֶׁבֶר יֶאֱרִיךְ מְעַט כְּדִי ג' טְרוּמִיטִין;²¹ וְלֹא יֶאֱרִיךְ עַד ט' טְרוּמִיטִין אֶפְלוּ בְּסֵדֶר תשר"ת,

20. In the original, *ule'inyan hal-achah*. This conclusive phrase typically appears after varying hypotheses. ing stances have been cited as

נ הגהות אשרי פ"ד סי' י. מרדכי רמז תשב. מ"ז סק"ג. נא תוס' שם. דא"ש שם. ב"ח שם. מ"ז שם. מ"א סק"ב. נב ב"ח שם. ט"ז שם. נג בן הגיה בקונטרס השלחן. נד ב"ח שם. נה ראה חידושי צמח צדק ע"ו. א.

every *teruah* must comprise [at least] nine *trumitin*, as has been explained.

After the fact, however, i.e., after having sounded the *shofar*, if one deviated from one of these directives, there is no need to sound the *shofar* again, because one may rely on the former view.

However, if one deviated from two of these guidelines, in a manner that would not enable him to fulfill his obligation according to either approach, he has not fulfilled his obligation. For example, the *tekios* were not made as long as required by the second view, but one of the *shevarim* was made longer than the [maximum] length prescribed by the first view. Another example: one of the *shevarim* did not reach the [minimum] length required by the second view, i.e., three *trumitin*, but one of the *shevarim* exceeded the [maximum] length prescribed by the first view. [In such situations,] the *shofar* must be sounded again, (according to the laws that apply to a person who makes a mistake while sounding the *shofar*, as will be explained). One cannot grasp the leniencies of both approaches, because they contradict each other.

8 The sobbing sounds of the *teruos*, and similarly, the three *shevarim* that take the place of a *teruah*, must be sounded in one breath. If they were not sounded in one breath, one's obligation has not been fulfilled, for the Torah says "*teruah*" [in the singular, implying] one sequence of blasts and not a sequence divided in two.

[Different rules apply with regard to] the three *shevarim* and the *teruah* in the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, where the two together take the place of the *teruah*

וּבְכָל תְּרוּעָה צְרִיף לְעִשׂוֹת ט' מְרוֹמִיטִין
כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר:^ט אֲבָל בְּדִיעַבְד שֶׁכִּבֵּר תִּקַּע
וְשָׁנָה אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ – אֵינּוּ צְרִיף לְחֹזֵר
וְלִתְקַע, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לְסַמֵּךְ עַל סִבְרָא
הֲרֵאשׁוּנָה:^י

אֲבָל אִם שָׁנָה בְּשֵׁנֵי דְבָרִים בְּעֵנִין
שֶׁלְפִי שְׁתֵּי הַסִּבְרוֹת לֹא יֵצֵא, כְּגוֹן שֶׁלֹּא
הָאָרִיף בְּתַקִּיעוֹתָיו כְּשִׁעוֹר שְׁנֵתְבָאָר
לְפִי סִבְרָא הָאֲחֵרוֹנָה וְהָאָרִיף בְּשִׁבְר
מִן הַשְּׁבָרִים יוֹתֵר מִשִּׁעוֹר שְׁנֵתְבָאָר
לְפִי סִבְרָא הֲרֵאשׁוּנָה,^י אוֹ שֶׁלֹּא הָאָרִיף
בְּשִׁבְר אֶחָד מִן הַשְּׁבָרִים כְּשִׁעוֹר שְׁנֵתְבָאָר
לְפִי סִבְרָא הָאֲחֵרוֹנָה דִּהְיִינוּ ג' מְרוֹמִיטִין
וּבְשִׁבְר אֶחָד מִן הַשְּׁבָרִים הָאָרִיף יוֹתֵר
מִשִּׁעוֹר שְׁנֵתְבָאָר לְפִי סִבְרָא הֲרֵאשׁוּנָה
– צְרִיף לְחֹזֵר וְלִתְקַע (כְּדִין הַטּוֹעָה
בְּתַקִּיעוֹתָיו וְעַל דֶּרֶךְ שְׁתֵּתְבָאָר^ט), וְאֵינּוּ
יְכוּל לְתַפֵּס קוּלוֹת שֶׁל שְׁתֵּי הַסִּבְרוֹת כִּי
שֶׁהֵן סוֹתְרוֹת זוֹ אֶת זוֹ:^י

ח הַיְכָבוֹת שֶׁל תְּרוּעוֹת וְכֵן הִג'
שְׁבָרִים שֶׁהֵם בְּמָקוֹם תְּרוּעָה –
צְרִיף לְעִשׂוֹתָן בְּנִשְׁימָה אַחַת.^כ וְאִם לֹא
עֲשָׂאן בְּנִשְׁימָה אַחַת – לֹא יֵצֵא,^כ
שֶׁתְּרוּעָה אַחַת אֲמָרָה תּוֹרָה וְלֹא מִפְּסַקַת
לְשְׁתֵּי תְרוּעוֹת.^כ

אֲבָל הַשְּׁלֵשָׁה שְׁבָרִים וְתְרוּעָה
דִּתְשֵׁר"ת אֵף עַל פִּי שֶׁשְׁתֵּיהֶן בְּיַחַד הֵן

נו סעף ו. נז ב"ח שם. מ"א שם. נח תוס' שם. רא"ש שם. שו"ע סוף ס"ג. נט סעי' מ"ז. ס תוס' ורא"ש שם. (טור ו) שו"ע שם. כא רמב"ן לז, א ד"ה ושוב מנאיתו בתשובת ר"ת, ובדרשה לר"ה (כתבי רמב"ן ח"א ע' רמ). רא"ש פ"ד סי' ריא. ד"ת בתשובה, הובא ברמב"ן שם ובמורה שו"ע ס"ד. כב שיירי כנסת הגדולה הנב"י אות ז. אליה זומא סק"י. כג רמב"ן שם (לענין שברים תרועה). לבוש ס"ד. כד כרעיל ס"ב. כה ד"ת שם. מ"מ שם ברעת הרמב"ם. דעה הא'

required by the Torah — for this term may signify both groaning and sobbing, one after the other.²¹ Nevertheless, they need not be sounded in one breath, for it is not usual for a person to groan and sob in the same breath. Usually, [his groans and sobs] are separated by the space of a breath; he takes a breath between them. Hence, the person sounding the *shofar* must also take a breath between them, though he should not separate them by more than the space of a single breath. He should not wait to sound the *teruah* until the person calling out the notes says “*teruah*,”²² but should sound the *teruah* on his own initiative immediately after sounding the *shevarim* and taking a breath.

9 Other authorities, however, [differ,] even though it is not usual for a person to groan and sob in a single breath. [They maintain] that since the reason we sound the *shevarim* and the *teruah* together is that perhaps this [combination] is the *teruah* mandated by the Torah, the two should not be separated — for the Torah says “*teruah*” [in the singular, implying] one sequence of blasts, and not a sequence divided in two. Therefore, if a person sounded these notes in two breaths, he has not fulfilled his obligation. Rather, he should sound them in one breath, though with a slight pause between them, so that they will be [heard as] two distinct sounds.

בְּמָקוֹם תְּרוּעָה אַחַת הָאֲמוּרָה בְּתוֹרָה, דְּשָׂמָא הִיא הַגְּנִיחָה וְהִלְלָה בְּיַחַד זֶה אַחַר זֶה,²¹ אָף עַל פִּי כֵן אֵין צְרִיךְ לַעֲשׂוֹתָן בְּנִשְׁמָיָה אַחַת, לְפִי שְׂאִין דְּרִיךְ הָאָדָם לְגַנַּח וְלִילֵל בְּנִשְׁמָיָה אַחַת²² אֲלֵא מִפְּסִיק בִּינֵיהֶם פְּרִי נִשְׁמָיָה, דְּהִינּוּ שְׁעוּשָׂה נִשְׁמָיָה בִּינְתָיִם, וְלִפְיֻכְדָּ גַם הַתּוֹקֵעִין צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת נִשְׁמָיָה בִּינְתָיִם. וּמְכַל מְקוֹם לֹא יִפְסִיק יוֹתֵר מִפְּרִי לַעֲשׂוֹת נִשְׁמָיָה אַחַת בִּינְתָיִם.²³ וְלֹא יִמְתִּיז מִלְּהַרְיֵעַ עַד שִׁיקְרָא הַמְקַרְיָא לְפָנָיו מְלֵאת תְּרוּעָה,²⁴ אֲלֵא יְרִיעַ מֵעַצְמוֹ אַחַר הַשְּׁבָרִים תַּכְּף וּמִיד לְאַחַר שְׁעוּשָׂה נִשְׁמָיָה אַחַת:²⁵

ט וַיֵּשׁ אוֹמְרִים²⁶ דְּאָף עַל פִּי שְׂאִין דְּרִיךְ הָאָדָם לְגַנַּח וְלִילֵל בְּנִשְׁמָיָה אַחַת, מְכַל מְקוֹם בֵּינָן דְּמָה שְׂאֵנוּ תּוֹקֵעִין שְׁבָרִים וְתְרוּעָה הוּא מִחֲמַת סֶפֶק דְּשָׂמָא זְהוּ תְרוּעָה הָאֲמוּרָה בְּתוֹרָה,²⁷ אִם בֵּן אֵין לָנוּ לְהַפְסִיק, שְׁהִירִי תְרוּעָה אַחַת אֲמָרָה תּוֹרָה וְלֹא מִפְּסִיק לְשִׁתֵּי תְרוּעוֹת.²⁸ לְפִיכֻדָּ אִם עֲשָׂאן בְּשִׁתֵּי נִשְׁמָיָה — לֹא יִצְאָ,²⁹ אֲלֵא יַעֲשֶׂה אוֹתָן בְּנִשְׁמָיָה אַחַת.³⁰ וּמְכַל מְקוֹם יִפְסִיק מֵעַט בִּינֵיהֶם³¹ בְּעַנְנֵן שִׁיְהִיו נְחָלְקִין לְשִׁתֵּי קוֹלוֹת.

21. See subsection 2 above.

22. For this reason, in many communities the person calling out

the names of the sounds calls out *shevarim-teruah* together, as a single unit. As mentioned in sec. 587, footnote 20 above, the

Lubavitch custom is not to call out any of these names, but to point to them in the *Machzor*.

בְּשׁוּרְעַ שֵׁם. **כ** מִדְּכִי רְמוֹתֵי, וְהַגְּהוֹת אֲשֶׁרֵי פִּדְ סִי י, כְּפִרְשִׁי סוּכָה נָג, סוּעִיב דִּיָּה וְלֹא כְלוּם. שׁוּרְעַ שֵׁם. **כו** מִיָּז סוּף סִקִּי. אֵלִיָּה רְבָה סִקִּית. **כז** רַמְבַּ"ן שֵׁם. דִּאִישׁ שֵׁם סִי יֵאָד. מוֹר בְּרַעַת הַרְיָיִן גִּיאַת (ע' כו). דְּעָה הֵב' בְּשׁוּרְעַ שֵׁם. **כח** כְּדִלְעִיל סִ"ב. **כט** רַמְבַּ"ן שֵׁם. **ע** רַמְבַּ"ן שֵׁם. **עא** רִיב"ש בְּתוֹשֻׁבָה סִי לִמָּ. בִּי דִיָּה וְנִרְאָה. **עב** רִא"ש שֵׁם סִי יֵאָ (שֵׁם מֵעָה יַחְזוֹר וַיַּעֲשֶׂה בְּנִשְׁמָיָה אַחַת). **עג** תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִי קָמֹב. בִּי רִדִּיָּה וְנִרְאָה דְּלִרְעַת. ע"פ רִשִׁי חוֹלִין כּוּ, ב דִּיָּה בְּנִשְׁמָיָה אַחַת.

The custom in these lands²³ is to follow the first view. The custom should not be changed lest strife arise. In a place where there is no established custom, however, [the following] custom [should be adhered to]:

In the *tekios meyushav*,²⁴ [these two sounds] should be made in a single breath,²⁵ so that the blessing recited over these [*shofar* blasts] will accord with the *halachah* according to all authorities. For even according to the first opinion, some authorities hold that if these *shofar* blasts were sounded in a single breath, one has fulfilled his obligation, just as one who sounded the set comprising *tekiah-teruah-tekiah* or the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah* in a single breath has fulfilled his obligation, as will be explained.

By contrast, the *tekios me'umad*²⁶ — for which a blessing is not recited — should be sounded in two breaths, out of deference to the view that according to the first approach, if [the *shevarim* and the *teruah*] were sounded in a single breath, one has not fulfilled his obligation.

If one sounded a series comprising *tekiah-teruah-tekiah* or a series comprising *tekiah-shevarim-tekiah* in a single breath, but paused slightly between the sounds so that they would be [heard as] three [distinct] sounds, he has fulfilled his obligation. Some authorities, however, maintain that in such a case one has not fulfilled his obligation, but must repeat all three sounds. [The rationale is that] the

וְהַמְנַהֵג בְּמַדִּינֹת אֵלּוּ²³ בְּסִבְרָא
הָרֵאשׁוֹנָה,^ע וְאִין לְשִׁנוֹת^ע הַמְנַהֵג
מִפְּנֵי הַמַּחְלָקֶת. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁאִין
מְנַהֵג קְבוּעַ יֵשׁ לְהַנְהִיג לְעִשׂוֹת
בְּתַקִּיעוֹת מִיֵּשֶׁב²⁴ בְּנִשְׁמָה
אַחַת,^{עו} כְּדִי שְׁתִּהְיֶה הַבְּרָכָה
שֶׁמְבָרְכִין עֲלֵיהֶם בְּהִלְכָה לְדַבְּרֵי
הַכֵּל, שְׁאֵף לְסִבְרָא הָרֵאשׁוֹנָה יֵשׁ
אוֹמְרִים^ע שְׁאֵם עֲשָׂאן בְּנִשְׁמָה
אַחַת יֵצֵא, כְּמוֹ הַתּוֹקֵעַ תַּר"ת אוֹ
תַש"ת בְּנִשְׁמָה אַחַת דִּיֵּצֵא כְּמוֹ
שְׁתִּיבְאָר. אֲבָל בְּתַקִּיעוֹת מְעַמְד²⁶
שֶׁאִין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם — יַעֲשֶׂה
בְּשִׁתֵּי נְשִׁמוֹת,^ע כְּדִי לְחוּשׁ לְסִבְרַת
מִי שֶׁאוֹמֵר^ע דְּלְסִבְרָא הָרֵאשׁוֹנָה
אֵם עֲשָׂאן בְּנִשְׁמָה אַחַת לֹא יֵצֵא.
הַתּוֹקֵעַ תַּר"ת אוֹ תַש"ת
בְּנִשְׁמָה אַחַת,^כ אֵם הַפְּסִיק מְעַט
בֵּינֵיהֶם בְּעֲנַן שְׁתִּיבֵי נַחְלָקִין לְג'
קוֹלוֹת^{כא} — יֵצֵא. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים^{כב}
שֶׁלֹּא יֵצֵא, וְצָרִיךְ לְחֹזֵר וּלְתַקֵּעַ כָּל
הַג' קוֹלוֹת, שֶׁהַתַּקִּיעָה הָרֵאשׁוֹנָה

23. I.e., in the European Ashkenazic community that follows the ruling of the Rama (*Orach Chayim* 590:4).

24. Lit., “the *shofar* blasts [during which] one may sit”; i.e., the *shofar* blasts sounded before the *Mussaf* service. See sec. 585,

footnote 4 above.

25. The Rebbe relates (*HaMelech BiMesibo*, Vol. 1, p. 236) that the Rebbe Rayatz once told him that the Rebbe Rashab would take a breath between the *shevarim* and the *teruah*. He did not inquire, however, whether he paused for

reasons of health, or by choice. Cf. *Otzar Minhagei Chabad: Elul-Tishrei*, p. 122.

26. Lit., “the *shofar* blasts [during which] one stands”; i.e., the *shofar* blasts sounded during the *Mussaf* prayers. See sec. 592:2.

עַד דְּרַבִּי מִשֶּׁה ס' ג. רמ"א ס"ד. ע"ה רמ"א שם. וראה משמרת שלום ס' מא ס"ו. ע"ו ב"י ד"ה ונראה דלירידן. שו"ע ס"ד. ע"ו ב"י שם. ב"ה שם. ט"ז סק"ו.
ע"ה ב"י שם. שו"ע שם. ע"ה תרומת הדשן ס' קמב. פ ירושלמי פ"ד ה"י. רא"ש פ"י ה"י. לפירוש הטור. דעה א' בשו"ע ס"ה. פ"א פרי מגדים א"א סק"ד.
וכדלעיל ריש הפענף. פ"ב דבנו ירוחם נ"ו ח"ב (מט, ב), ברעת הרא"ש שם. ב"י ד"ה ומ"ש הרא"ש, בשם התוספתא פ"ב ה"ב. דעה הב' בשו"ע שם.
אליה זוטא סק"ט, ברעת הלבוש ס"ה. פ"ג רא"ש שם. טור. מ"א סק"ד. פ"ד אליה זוטא שם ברעת השו"ע שם, שהביא דעה הא' בסתם. פ"ה אליה זוטא

first *tekiah* had no conclusion nor end, nor did the final *tekiah* have a start or a beginning — for everything was included in a single breath.

Though the *halachah* follows the former view, one should show deference to the latter view and repeat all three sounds.²⁷

10 (Each of the following is called a series:²⁸ *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, or *tekiah-shevarim-tekiah*, or *tekiah-teruah-tekiah*.) If the last *tekiah* of one of [these three] series was extended and prolonged to the length of two *tekios*, with the intent that it be considered as two *tekios* — i.e., the last of the current series and also the first of the following series — it counts as only one *tekiah*, the last *tekiah* of the current series.⁸

[The rationale is that] every *tekiah* must have a beginning and an end. If this [double] *tekiah* were to be divided as the person sounding the *shofar* desired, the second *tekiah* would have no beginning and the first *tekiah* would have no end. Therefore, we do not follow his intent. We consider this as one long *tekiah*, which is counted as the last *tekiah* of the current series.

11 However, some authorities differ, maintaining that everything depends on the intent [of the person sounding the *shofar*].²⁹ And since he

לא היה לה הפסק וסוף והתקיעה האחרונה
לא היה לה ראש והתחלה²⁷ שעשה הכל
בנשימה אחת. ואף על פי שהעקר בפברא
הראשונה²⁸ מכל מקום יש לחוש לסברא
האחרונה ויחזור ויתקע כל הג' קולות:^{27,ה}

ו ואם משך והאריך בתקיעה האחרונה¹⁰
של בבא אחת¹¹ (פרוש סדר²⁸ תשר"ת
אחת או תשר"ת אחת או תר"ת אחת נקראת
בבא אחת) מבבות תשר"ת או תשר"ת או
תר"ת פרי שעור שתי תקיעות פרי שתעלה
לו תקיעה זו לשתי תקיעות, דהינו לשם
תקיעה אחרונה של בבא זו ולשם תקיעה
ראשונה של בבא שלאחריה — לא עלתה
לו אלא בשביל תקיעה אחת,¹¹ דהינו תקיעה
אחרונה של בבא זו,^{8,10} לפי שכל תקיעה צריך
להיות בו ראש וסוף, ואם נחלק תקיעה זו
לשתי תקיעות כמו שחשב התוקע אין כאן
ראש לתקיעה האחרונה ולא סוף לתקיעה
ראשונה,⁸ ולפיכך אין אנו הולכין אחר
מחשבתו בזה אלא אנו חושבין תקיעה זו
לתקיעה אחת ארפה, ועולה לו בשביל
תקיעה אחרונה של בבא זו:

יא ויש חולקין²⁹ ואומרים שהכל הולך
אחר מחשבתו,²⁹ וכיון שהוא חשב

27. This precaution is taken, because the question involves the observance of a Scriptural commandment.

28. In the original Aramaic, *bava*. *HaShanah* 4:11. See footnote 1 above.

29. *Talmud Yerushalmi, Rosh*

שם. פו משנה לג, ב. מור ושורע ס"ו. פו ב"ח ד"ה ומ"ש רבנו דין זה. מ"א סוף סק"ה. וראה לעיל ס"ג לענין תקיעה אחרונה של סדר תשר"ת או תשר"ת. פח רמב"ם פ"ג ח"ד ומ"ב שם. רמב"ן כז, א ד"ה הא דתנן. רא"ש פ"ד ס' ת. מור שכן מוכח בגמרא דידן (כז, א). דעה הא' בשורע שם. פמ ר"ן (יא, ב) ד"ה ולפיכך. ז גמרא כז, א. מ"ו סק"ז. צא ירושלמי פ"ד ח"י. ר"ן גיאת (ע' נ). הובא ברמב"ן שם. רא"ש שם ומור. דעה הב' בשורע שם.

intended that this [long] *shofar* blast should count for two *tekios*, we also consider it as two *tekios*, both of which are invalid for the reason explained above. His [double] blast does not even count for a single *tekiah*. This person must therefore sound the first *tekiah* of this series again, and then complete all the remaining *shofar* blasts in the proper order. In this he is bound by the law that applies to a person who makes a mistake in the midst of a series of *shofar* blasts: he must return to the beginning, as will be explained.³⁰

The *halachah* follows the first view. Nevertheless, it is advisable to show deference to the second view.²⁷

12 As the initial and preferred option, it is forbidden to talk from the beginning of the *tekios meyushav* until the conclusion of the *tekios me'umad*, as will be explained in sec. 592[:7]. Nevertheless, if the person sounding the *shofar* transgressed and spoke — even if he spent several hours in conversation, and even if he did so between a *tekiah* and a *teruah* or between one series and another, or between one set and another — he does not have to sound the *shofar* again.³¹

[Such an interruption] is not significant, even if the *shofar* blasts of one series were interrupted by other *shofar* blasts. For example, after one sounded a *tekiah* or a *teruah*, he casually sounded other *tekios* or *teruos*, which thus interrupt between the *teruah* of that series and the *tekios* that preceded or followed it. [The rationale is that] since he did not intend that these *shofar* blasts which he casually sounded in the middle of the series

שֶׁתַּעֲלֶה לוֹ לְשֵׁתִי תְקִיעוֹת^{צב} אֲנִי חוֹשֵׁבִין
 אוֹתָהּ בְּשֵׁתִי תְקִיעוֹת וְשִׁתִּיָּהֶן פְּסוּלוֹת
 מִפְּעֵם שֶׁנִּתְבָּאָר,^{צג} וְלִכְךָ אֵינָה עוֹלָה לוֹ
 אֶפְלוּ בְּשִׁבִיל תְּקִיעָה אַחַת, וְצָרִיךְ לְחֹזֵר
 וְלִתְקַע תְּקִיעָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל בְּבֹא זוֹ^{צד}
 וַיִּגְמַר מִשֵּׁם וְאֵילָךְ עַל הַסֵּדֶר, כְּדִין מִי
 שֶׁטָּעָה בְּאֲמִצַּע בְּבֹא שְׁחֹזֵר לְרֹאשׁ כְּמוֹ
 שִׁיתְבָּאָר.^{צה}

וְהַלְכָה בְּסִבְרָא הִרְאשׁוֹנָה,^{צו} וּמְכַל
 מְקוֹם טוֹב לְחוּשׁ לְסִבְרָא הָאֲחֵרוֹנָה:^{צז}

יב אִף עַל פִּי שֶׁלִּכְתַּחֲלָה אֶסוּר
 לְהִשְׁיחַ מִתַּחֲלַת תְּקִיעוֹת מִיֵּשֵׁב
 עַד סוֹף הַתְּקִיעוֹת מְעַמָּד כְּמוֹ שִׁיתְבָּאָר
 בְּסִימָן תְּקִיעָה [ב],^{צח} מְכַל מְקוֹם אִם עֶבֶר
 הַתּוֹקֵעַ וְשָׂח, אֶפְלוּ הַפְּסִיק כְּמֹה שְׁעוֹת
 בְּשִׁיחָה^{צט} אֶפְלוּ בֵּין תְּקִיעָה לְתְרוּעָה וּבֵין
 תְרוּעָה לְתְקִיעָה וּבֵין בְּבֹא לְבִבֹא וּבֵין
 סֵדֶר לְסֵדֶר^כ — אֵין צָרִיךְ לְחֹזֵר וְלִתְקַע.^{כא}
 אֶפְלוּ הַפְּסִיק בֵּין הַקּוּלוֹת שֶׁבְּבִבֹא
 אַחַת בְּקוּלוֹת אַחֵרִים, כְּגוֹן שֶׁלְאַחַר
 שֶׁתְּקַע אוֹ לְאַחַר שֶׁהִרִיעַ נִתְעַסַּק
 בְּתְקִיעוֹת אוֹ בְּתְרוּעוֹת אַחֵרוֹת
 וְהַפְּסִיק בָּהֶם בֵּין הַתְרוּעָה שֶׁל אוֹתָהּ
 הַבְּבֹא לְהַתְקִיעוֹת שֶׁלִּפְנֵיהָ וְלְאַחֲרֶיהָ
 — אֵין בְּכַךְ כְּלוּם, דִּכְיוּן שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן
 בְּקוּלוֹת הָאֵלוּ שֶׁנִּתְעַסַּק בָּהֶם בְּאֲמִצַּע

30. In subsections 15-19 below. 31. Rosh HaShanah 34a.

צב רא"ש שם (בביאור דעת הירושלמי). צג סעף י. צד לבוש ס"ו. מ"א סק"ה. צה סמ"ד"ז. צו מגיד משנה פ"ג ה"ד. ב"י ר"ה ואף על פי. דעה הא' בשו"ע בסתם. צז ב"י שם. צח סעף ז. צט מ"א סק"י בפירוש דברי הגמרא לה, רע"ב. ק מ"א שם ס"י תקצב טק"ד, בשם הרא"ש פ"ד ס"י יב, בשם ראב"ה ח"ב ס"י

should count towards the fulfillment of the *mitzvah*, but viewed them as a casual act, they are not considered as an interruption between the *teruah* and the simple sound that preceded or followed it. For the Torah was insistent only that these two sounds should not be interrupted by a *shofar* blast which is not [long and] simple and which was sounded with the intent of fulfilling the *mitzvah*. In such an instance, there would not be a [long and] simple *shofar* blast preceding or following the *teruah*; it would be preceded or followed by a *shofar* blast that was not [long and] simple. If, however, the person sounding the *shofar* did not intend that these blasts fulfill the *mitzvah*, [the *teruah*] is not considered to be preceded or followed by a *shofar* blast that is not [long and] simple. Since the person did not intend to fulfill the *mitzvah* with [them, the other *shofar* blasts] are of no consequence at all; they are just like the sounds of an animal or a beast.

13 Similar concepts [apply with regard to] a person hearing the *shofar* blasts. If one heard the *shofar* blasts in interludes, i.e., he interrupted extensively by talking, he has [nevertheless] fulfilled his obligation. [This applies] provided that in the midst of a series of *shofar* blasts he did not hear a *shofar* blast that is inappropriate at that point; i.e., provided that between the *teruah* of that series and the [long and] simple *shofar* blast that precedes or follows it, he did not hear a *shofar* blast which was not [long and] simple and which was sounded with the intent of fulfilling the *mitzvah* — as was explained above with regard to the person sounding the *shofar*.

14 Similarly, not all the *shofar* blasts must be heard from one person. Even if one hears them from several people — a *tekiah* from one, a *teruah* from another, and a [second] *tekiah*

הַכָּבֵּא לְשֵׁם מִצְוֵה אֱלֹא כְּמַתְעַסֵּק
בְּעֵלְמָא, לְפִיכֹד אֵינֵן חֲשׁוּבִין הַפְּסִק
בֵּין הַתְּרוּעָה לְפִשׁוּטָה שְׁלִפְנֵיהָ
וְשִׁלְאַחֲרֶיהָ, לְפִי שְׁלֵא הַקְּפִידָה תּוֹרָה
אֱלֹא שְׁלֵא יַפְסִיק בְּיַנְיָהֶם בְּקוֹל שׁוֹפָר
שְׁאִינוּ פְּשׁוּט שְׁנַתְּכֹנֵן בּוֹ הַתּוֹקֵעַ לְשֵׁם
מִצְוֵה,^{קא} דְּאֵז אֵינֵן כְּאֵן פְּשׁוּטָה לְפְנֵיהָ
אוּ לְאַחֲרֶיהָ אֱלֹא קוֹל שׁוֹפָר שְׁאִינוּ
פְּשׁוּט לְפְנֵיהָ אוּ לְאַחֲרֶיהָ, אֲבָל אִם
לֹא נִתְּכֹנֵן בּוֹ הַתּוֹקֵעַ לְשֵׁם מִצְוֵה אֵינֵן
כְּאֵן קוֹל שׁוֹפָר שְׁאִינוּ פְּשׁוּט לְפְנֵיהָ
אוּ לְאַחֲרֶיהָ, לְפִי שְׁאִינֵן קוֹלוֹ נִחְשָׁב
לְכֹלֹם וְדוּמָה לְקוֹל בְּהֵמָה וְחִיָּה בֵּינֵן
שְׁלֵא נִתְּכֹנֵן בּוֹ לְשֵׁם מִצְוֵה;^{קב}

יג וְכֵן הַשּׁוֹמֵעַ, אִם שָׁמַע הַתְּקִיעוֹת
בְּסִרְוֵגִין,^{קג} דְּהֵינֵן שְׁהַפְּסִיק
בֵּינֵתִים הַרְבֵּה בְּשִׂיחָה — יֵצֵא, וְהוּא
שְׁבִאֲמִצֵּעַ הַכָּבֵּא לֹא שָׁמַע קוֹל שׁוֹפָר
שְׁאִינוּ רְאוּי בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, דְּהֵינֵן שְׁבִין
הַתְּרוּעָה שֶׁל הַכָּבֵּא לְהַפְּשׁוּטָה
שְׁלִפְנֵיהָ וְשִׁלְאַחֲרֶיהָ לֹא שָׁמַע קוֹל
שׁוֹפָר שְׁאִינוּ פְּשׁוּט לְשֵׁם מִצְוֵה,^{קד} וְעַל
דְּרָךְ שְׁנַתְּכָאָר בְּתוֹקֵעַ:

יד וְכֵן אֵינֵן צְרִיךְ שְׁיִשְׁמַע כָּל
הַתְּקִיעוֹת מֵאֶדָם אֶחָד, אֱלֹא
אֶפְלוֹ אִם שָׁמַע אוֹתָן מִכַּפְּתֵה בְּנֵי אֶדָם
תְּקִיעָה מִזֶּה וְתְרוּעָה מִזֶּה וְתְקִיעָה

תקלה. קא רמב"ן לד, א ד"ה הא דאקשינן (הואיל ותקע לשם מצוה תקיעות אחרות). הובא בר"ן (י, ב) ד"ה מתקוף. מ"א ס"ק י. קב מ"א שם. קג גמרא לד, רע"ב. טור ושו"ע סי' תקפח ס"ב. קד רמב"ן שם, ט"ז שם ס"ב, דלא כלבוש שם ס"ב. מ"א שם סוף ס"ג.

from still another person, following this pattern until [he has heard] all the *shofar* blasts — he has fulfilled his obligation.³²

If, however, one hears a *tekiah* and a *teruah* and a *tekiah* sounded at the same time by three people respectively, he has not fulfilled his obligation. [The rationale is that the *teruah*] was neither preceded nor followed by a [long,] simple blast, because all [three] blasts were sounded at the same time.

Nevertheless, should each one of the three have sounded a series of *tekiah-teruah-tekiah*, then even though all the blasts were sounded at the same time, the listener has fulfilled his obligation.³³ [As a rule, we say that] when there are two simultaneous sounds, neither of them is heard [properly], as stated in sec. 141.³⁴ This case is exceptional. Since the *shofar* is cherished by a listener, because it is sounded only once a year,³⁵ he will listen attentively and [discern between even] several sounds. For the same reason, even if some people sounded trumpets,³⁶ and some sounded *shofaros*, [a listener] has fulfilled his obligation. Because he cherishes [the *mitzvah*], he pays attention to the *shofar* and hears its sound.

15 [The following laws apply if a person] sounding the *shofar* erred in the midst of the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, and after sounding two *shevarim*, before completing the third *shever*, began the *teruah*. Whether he completed the *teruah*

מְזֶה^ק וְכֵן עַד סוֹף פְּל הַקּוֹלוֹת — יֵצֵא:³²
 אָבָל אִם שָׁמַע תְּקִיעָה תְּרוּעָה תְּקִיעָה
 מִשְׁלֹשָׁה בְּנֵי אָדָם שֶׁתְּקִיעוּ בְּלֹם בְּאַחַד^ק
 זֶה תְּקִיעָה וְזֶה תְּרוּעָה וְזֶה תְּקִיעָה — לֹא
 יֵצֵא, לְפִי שְׂאִין כָּאֵן פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ
 וּפְשׁוּטָה לְאַחֲרֶיהָ בֵּינָן שְׂכֹלֵם תְּקִיעוּ בְּבֵת
 אַחַת.^ק וְאִם כָּל אַחַד וְאַחַד מִשְׁלֹשֶׁתָן
 תְּקִיעוּ תְּקִיעָה תְּרוּעָה תְּקִיעָה,^ק אַף עַל
 פִּי שְׂכָל הַקּוֹלוֹת יוֹצֵאִין בְּבֵת אַחַת³³ וְבִ'
 קוֹלוֹת הַיּוֹצֵאִין בְּבֵת אַחַת אֵין שׁוֹמְעִין
 אֶפְלוּ אַחַת מֵהֶן כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר בְּסִימָן
 קמ"א,^{קט"ו} מִכָּל מְקוֹם בְּשׁוֹפָר בֵּינָן דְּחָכִיב
 הוּא עַל הַשׁוֹמְעִי,^ק לְפִי שְׂאִינוּ אֶלְאָ פְּעַם
 בְּשָׁנָה,^{קיא} הוּא נוֹתֵן דַּעְתוֹ וְשׁוֹמֵעַ אֶפְלוּ
 בְּמָה קוֹלוֹת.^{ק"ב}

וּלְפִיכֹד אֶפְלוּ מְקַצְתָם תְּקִיעוּ
 בַּחֲצוֹצְרוֹת³⁶ וּמְקַצְתָן תְּקִיעוּ בְּשׁוֹפָר —
 יֵצֵאוּ,^{ק"ג} דְּמַחֲמַת חֲכִיבוֹתוֹ נִתְּן דַּעְתוֹ עַל
 הַשׁוֹפָר לְשָׁמֵעַ קוֹלוֹ:^{ק"ד}

טו תּוֹקַע הָעוֹמֵד בְּסֵדֶר תִּשְׂרֹת
 וְלֹאֲחֵר שֶׁתְּקַע שְׁנֵי שְׂבָרִים קָדָם
 שְׁפָרִים שְׂבָר הַשְּׁלִישִׁי מֵעַה וְהִתְחִיל
 לְהַרְיֵעַ,^{קט"ו} בֵּין שְׁגִמַר אֶת הַתְּרוּעָה

32. Ibid. 34b.

33. Ibid. 27a.

34. Sec. 141 of the Alter Rebbe's *Shulchan Aruch* is not extant. The

Shulchan Aruch of R. Yosef Caro states (in sec. 141:2) that two people should not read from the Torah at the same time.

35. I.e., as a *mitzvah*. The sounding

of the *shofar* throughout the preceding month of Elul is merely a custom.

36. Which are unacceptable for the *mitzvah*.

קח ברייתא לד, ב. טור וש"ע ס' תקפ"ב. קו גמרא [ברייתא] שם, לגירסת ופירוש תוס' שם ד"ה מתשעה. טור וש"ע שם ס"ג. קו תוס' שם. רא"ש פ"ד ס' יג. לכוז שם ס"ד. קח רמ"א שם ס"ג. קט סימן זה בשוע"ר לא הגיע לדינו, וראה טור וש"ע שם ס"ב וכו"א סק"ג. קי גמרא בן, א. וראה גם לעיל ס' תפח ס"ד. קיא משמעות רש"י שם ד"ה רחביבה, קיב גמרא שם. וראה לעיל שם. חקרי הלכות ח"א לג, ב. קיג הגהות אשרי פ"ג ס' א. ב"י שם ד"ה כתב הג"א. דמ"א שם. קיד גמרא שם. ב"י שם. קמו ראב"ן ס' סא (מעשה שהיה במגנצא בר"ה שנת תתק"ה). ראב"ה ס' קעא. רא"ש פ"ד ס' קה ברייתא לד, ב. טור וש"ע ס' תקפ"ב. קו גמרא [ברייתא] שם, לגירסת ופירוש תוס' שם ד"ה מתשעה. טור וש"ע שם ס"ג. קו תוס' שם. רא"ש פ"ד ס' יג. לכוז שם ס"ד. קח רמ"א שם ס"ג. קט סימן זה בשוע"ר לא הגיע לדינו, וראה טור וש"ע שם ס"ב וכו"א סק"ג. קי גמרא בן, א. וראה גם לעיל ס' תפח ס"ד. קיא משמעות רש"י שם ד"ה רחביבה, קיב גמרא שם. וראה לעיל שם. חקרי הלכות ח"א לג, ב. קיג הגהות אשרי פ"ג ס' א. ב"י שם ד"ה כתב הג"א. דמ"א שם. קיד גמרא שם. ב"י שם. קמו ראב"ן ס' סא (מעשה שהיה במגנצא בר"ה שנת תתק"ה). ראב"ה ס' קעא. רא"ש פ"ד ס' קה

which he mistakenly began, or whether he did not complete it but [caught his mistake] while still in the midst of it, he must once again sound the three *shevarim*³⁷ and the *teruah*. He should then complete [the sounding of the *shofar*] in the proper order.

He does not have to repeat the first *tekiah* of the present series, which he sounded before he erred. [The fact that] the two *shevarim* and the mistimed *teruah* interrupt between the first *tekiah* of this series and the *shevarim-teruah* of this series is of no consequence. Since the mistaken *shevarim-teruah* are of the same type as the *shevarim-teruah* that were required [for] this series, this is not considered an interruption. To what can this be compared? To a person who began to sound a *teruah*, but since the notes did not come out well, he stopped and began another *teruah*. In such a case, the short blast[s] that people heard from the *shofar* are not considered as an interruption between the [valid] *teruah* and the [long,] simple blast that preceded it, because they are of the same type as the *teruah* that he was required to sound.

16 When does the above³⁸ apply? In the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*. In the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah*, by contrast, [different rules apply]. Whether one began sounding the *teruah* after completing the *shevarim*, or before completing the *shevarim*, even if he only sounded one *shever*, or whether he sounded a *teruah* before he sounded even one *shever*, he must also repeat the first *tekiah* of this series. Since this *teruah* is not of the same type as the

שֶׁהִתְחִיל בָּהּ בְּמַעוֹת בֵּין שְׁלֹא גִמְרָה עֲדִין אֵלָא נִזְכָּר בְּאִמְצַע קטו – יְחִזֵּר וַיִּתְקַע ג' שְׁבָרִים³⁷ וַיִּרְיעַ וַיְגַמֵּר מִשָּׁם וַיֵּלֶךְ עַל הַסֵּדֶר. אֲבָל אִינוּ צָרִיךְ לְחִזֵּר וּלְתַקַּע אֶת הַתְּקִיעָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל בְּבֹא זו, שֶׁכָּבֵר תִּקַּע קֹדֶם שְׁמִיעָה. קיז וְאִף עַל פִּי שֶׁהִפְסִיק בְּשָׁנֵי שְׁבָרִים וְתְרוּעָה שֶׁתִּקַּע בְּמַעוֹת בֵּין תְּקִיעָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל בְּבֹא זו לְשְׁבָרִים וְתְרוּעָה שֶׁל בְּבֹא זו – אֵין בְּכָךְ כָּלוּם, דְּכִיּוֹן שֶׁהַשְּׁבָרִים תְּרוּעָה שֶׁתִּקַּע בְּמַעוֹת הֵן מֵעֵין שְׁבָרִים תְּרוּעָה שְׁיִישׁ לוֹ לְתַקַּע בְּבֹא זו – אֵין זֶה הֶפְסֵק, הָא לְמָה זֶה דּוֹמָה לְתוֹקַע שְׁמִתְחִיל לְהַרְיַע וְאֵין הַקּוֹל עוֹלָה יָפֵה וּפּוֹסֵק וְחֹזֵר וּמִתְחִיל לְהַרְיַע, שְׂאֵין הַקּוֹל הַקָּצֵר שְׁיִשְׁמָעוּ בְּשׁוֹפָר חֲשׁוּב הֶפְסֵק בֵּין תְּרוּעָה לְפִשׁוּטָה שֶׁלְפָנֶיהָ, בֵּינן שֶׁהוּא מֵעֵין תְּרוּעָה שֶׁצָּרִיךְ לְתַקַּע: קיח

טז בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים³⁸? בְּסֵדֶר תִּשְׁר"ת, אֲבָל אִם עוֹמֵד בְּסֵדֶר תִּשְׁר"ת, קיט בֵּין שֶׁהִתְחִיל לְהַרְיַע לְאַחַר שְׁגִמֵּר הַשְּׁבָרִים, בֵּין שֶׁהִתְחִיל לְהַרְיַע קֹדֶם שְׁגִמֵּר הַשְּׁבָרִים אֲפִלּוּ לֹא עָשָׂה אֵלָא שֶׁבֵר אֶחָד, קכ בֵּין שֶׁהִתְחִיל לְהַרְיַע קֹדֶם שֶׁתִּקַּע אֲפִלּוּ שֶׁבֵר אֶחָד – צָרִיךְ לְחִזֵּר וּלְתַקַּע גַּם תְּקִיעָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל בְּבֹא זו, דְּכִיּוֹן דְּתְרוּעָה זו אֵינָה מֵעֵין

37. I.e., not only the third *shever*, but all three. 38. I.e., The above statement considered as an interruption. that the superfluous *teruah* is not

יא. מור וש"ע ס"ז. קמזו ראב"ה"ה שם (ע' 187) בשם אביו רבנו יואל. הובא במרדכי השלם רמז תשכ (ע' מנ). ב"ח ד"ה מעשה. ט"ז סק"ח. קיז רא"ש שם. מור וש"ע שם. קיח רא"ש שם. מור. וראה משנת שכור אר"ח ח"ב ס' קנ. קיט משמעות הרא"ש שם. מור וש"ע סוף ס"ז. קכ מ"א סק"מ.

shevarim which must be sounded in this series, it is considered an interruption between the *shevarim* and the [long,] simple blast which preceded them.

Moreover, even in the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, the statement that one is not required to repeat the first *tekiah* applies only if one did not interrupt and take a breath between the end of the two *shevarim* and the mistaken *teruah*. If one made an interruption by taking a breath, he must also repeat the first *tekiah* of this series.³⁹

[The rationale is that] since he made an interruption by taking a breath between the *shevarim* and the *teruah*, the two are not considered as a single *shofar* blast, and the *teruah* is not connected with the *shevarim* at all. This is comparable to someone who sounded only a *teruah*, without any *shevarim*, before sounding the three *shevarim* in the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*. In such an instance, he must repeat the first *tekiah* of this series, because his *teruah* separated the *shevarim* from the [long,] simple blast that preceded them — for this *teruah* is not of the same type as the *shevarim* which it must accompany in this series. Although they are of the same type as the *teruah* that must be sounded in this series, this is of no consequence, since the *shevarim* of this set have not been sounded.

השברים שצריך לו לתקע בכבא זו, לפיכך היא חשובה הפסק בין השברים לפשוטה שלפניה.^{קכא}

ואפלו בסדר תשר"ת לא אמרו שאין צריך לחזור ולתקע תקיעה ראשונה, אלא בשלא הפסיק בגשימה בין סיום השני שברים להתחלת התרועה שהריע במעוה, אבל אם הפסיק ביניהם בגשימה — צריך לחזור ולתקע גם תקיעה הראשונה של כבא זו,^{קכב, 39} דכיון שהפסיק בגשימה בין השברים להתרועה — אין שניהם נחשבים בתקיעה הא',^{קכג} ואין התרועה מצטרפת כלל עם השברים, והרי זה דומה למי שהריע תרועה לבדו בלא שברים קדם שתקע השלשה שברים בסדר תשר"ת, וצריך לחזור ולתקע תקיעה ראשונה של כבא זו,^{קכד} לפי שהפסיק בתרועה זו בין השברים לפשוטה שלפניהם, שהרי תרועה זו אינה מעין השברים שצריכים לו לתקע בכבא זו, ואף על פי שהוא מעין התרועה שצריך לו לתקע בכבא זו — אין זו מועיל כלום, כיון שלא תקע עדין השברים של כבא זו.^{קכה}

39. This would appear to accord only with the view stated in subsection 8, which favors taking a breath at this point, surely this breath should not constitute an interruption. How our subsection

nevertheless implies that it accords with both stances is a subject of debate. (See Hebrew footnote.)

קכא רא"ש שם וטור. קכב ר"ן (י ב) ד"ה סודה מתקף, ב"י ד"ה ומ"ש או לאחר (לדעה הב' דלעיל ס"ט). וכוה לומדים לדין הפסיק בגשימה אחר ב' השברים, דהוי כלא עשה שברים כלל והתחיל בתרועה). וראה בן הימין (לקוטנים א"ח) ס' ו. שו"ת קול יהודה (ב"ץ) ס' יג. מ"מ וציונים. קכג ארז"ל: א' (כלומר תרועה אחת). קכד אבודרהם סדר תקיעות. ב"ח ד"ה י"א דלא. ט"ז סק"י. מ"א סוף סק"א. קכה ב"ח שם. קכו טור ברעת הרמב"ן, ושו"ע ס"ה.

קכא רא"ש שם וטור. קכב ר"ן (י ב) ד"ה סודה מתקף, ב"י ד"ה ומ"ש או לאחר (לדעה הב' דלעיל ס"ט). וכוה לומדים לדין הפסיק בגשימה אחר ב' השברים, דהוי כלא עשה שברים כלל והתחיל בתרועה). וראה בן הימין (לקוטנים א"ח) ס' ו. שו"ת קול יהודה (ב"ץ) ס' יג. מ"מ וציונים. קכג ארז"ל: א' (כלומר תרועה אחת). קכד אבודרהם סדר תקיעות. ב"ח ד"ה י"א דלא. ט"ז סק"י. מ"א סוף סק"א. קכה ב"ח שם. קכו טור ברעת הרמב"ן, ושו"ע ס"ה.

17 Similarly, whether in the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah* or in the set *tekiah-shevarim-tekiah*, one must repeat the first *tekiah* of the series if he sounded three *shevarim*, then made an interruption by taking a breath,⁴⁰ and then sounded other *shevarim*, or even if he [added] only one other *shever*, [before sounding the following *teruah* or *tekiah*].

[The same laws apply if] after completing the *teruah*, i.e., [a minimum of] three staccato blasts according to the first opinion which we mentioned [in subsection 4], one made an interruption by taking a breath, and then sounded another *teruah*. Even if he did not complete this *teruah*, he must repeat the first *tekiah* of this series and then complete [all the remaining] blasts in order.

[The rationale is that there is a difficulty] since he made an interruption by sounding either additional *shevarim* or an additional *teruah* between the *shevarim* or the *teruah* and the [long,] simple blast that follows them. If he would [now] repeat [only] the *shevarim* or the *teruah*⁴¹ and then continue in the proper order, the superfluous *shevarim* or *teruah* which he sounded previously would separate the acceptable *shevarim* or *teruah* of this series from the [long,] simple blast that preceded them. For [these superfluous blasts] are not precursors⁴² of the *shevarim* or *teruah* which must be sounded in this series; nothing is lacking, since [the required blasts] were already sounded.

רז וְכֵן אִם לְאַחַר שֶׁתִּקַּע שְׁלֹשָׁה שְׁבָרִים קָבַי בֵּין בְּסֻדְרַת תְּשׁוּבָת קָבַי
 בֵּין בְּסֻדְרַת תְּשׁוּבָת הַפְּסִיק בְּנִשְׁמָה קָבַח.⁴⁰
 וְחֹזֵר וְתִקַּע שְׁבָרִים אַחֲרֵיהֶם, וְאֶפְלוּ לֹא
 חֹזֵר וְתִקַּע אֲלֵא שֶׁבֶר אֶחָד, קָבַט וְכֵן אִם
 לְאַחַר שֶׁגָּמַר אֶת הַתְּרוּעָה קַל דִּהְיִינוּ
 שְׁלֹשָׁה מְרוּמִיטִין קֵלָא לְפִי סְבָרָא
 הָרְאשׁוֹנָה שֶׁבְּאַרְנוּ קֵלָב הַפְּסִיק
 בְּנִשְׁמָה קֵלָב וְחֹזֵר וְהִרְיעַ אֶפְלוּ לֹא גָּמַר
 אֶת הַתְּרוּעָה – צָרִיךְ לְחֹזֵר וְלִתְקַע גַּם
 תְּקִיעָה רְאשׁוֹנָה שֶׁל בְּבֵא זֶה וְגֹמֵר
 מִשֵּׁם וְאֵילֶךְ עַל הַסֻּדְרָה, דִּכְיוּן שֶׁהַפְּסִיק קֵלָד
 בְּשְׁבָרִים יְתִירִים אוֹ בְּתְרוּעָה יְתִירָה בֵּין
 הַשְּׁבָרִים אוֹ בֵּין הַתְּרוּעָה לְפְשׁוּטָה
 שֶׁלֹּא אַחֲרֵיהֶן, וְאִם יַחֲזֵר וְיִתְקַע הַשְּׁבָרִים
 אוֹ הַתְּרוּעָה⁴¹ וְיִגְמַר מִשֵּׁם וְאֵילֶךְ עַל
 הַסֻּדְרָה – יִהְיוּ הַשְּׁבָרִים הַיְתִירִים אוֹ
 הַתְּרוּעָה הַיְתִירָה שֶׁתִּקַּע בְּכָר הַפְּסִיק
 בֵּין הַשְּׁבָרִים אוֹ הַתְּרוּעָה הַבְּשִׁרִים שֶׁל
 בְּבֵא זֶה לְפְשׁוּטָה שֶׁלְּפָנֶיהֶן, לְפִי שְׂאִינָן
 מֵעֵין⁴² שְׁבָרִים אוֹ תְרוּעָה שֶׁצָּרִיךְ לוֹ
 לְתִקַּע בְּבֵבֵא זֶה, שֶׁהִרִי אֵין צָרִיךְ לוֹ
 בְּלוּם בֵּין שֶׁבֶבֶר תִּקַּע אוֹתָם:

40. If one did not make an interruption by taking a breath, this law does not apply. For although the Alter Rebbe states that one should not add to the number of

shevarim (subsection 4), if one does, it is still acceptable.

41. Without sounding a new *tekiah* before them.

42. If they were preliminary sounds anticipating the actual blasts, they would not constitute an interruption (a *hefsek*).

קָבַי מ"א סְקוּ"א ד"ה וּדְעַ (לְעֵנִין ב' תְרוּעוֹת זֶה אַחֲרֵי זֶה). קָבַח ר"ן שֶׁם בְּרֵעַת הַרְמַב"ן, ב"י שֶׁם. קָבַט ר"ן שֶׁם. שׁו"ע שֶׁם. קַל תּוֹסַפְתָּא פ"ב ה"ב, לְגִירַסַת הַרְמַב"ן כּו. א ד"ה וְהַפְּרִיז. הוֹבֵא בְר"ן (י. ב) ד"ה מִתְקַף. טוֹר וּשׁו"ע שֶׁם. קֵלָא מ"א ס"ק ח (לְעֵנִין תְרוּעָה אַחֲרֵי ב' שְבָרִים). קֵלָב סְעִיף ד. קֵלָג רָאָה בֵן הַיָּמִין (לְקוּטִים אִו"ח) ס' ו. קֵלָד ר"ן שֶׁם. טוֹר וּשׁו"ע שֶׁם.

18 Whenever it was stated that the person must go back and repeat the first *tekiah* of a [particular] series, if he did not catch his mistake until he had sounded the last *tekiah* of that series, that latter *tekiah* can be considered as the first *tekiah* of the series [now being repeated]. He should then proceed to complete all [the remaining blasts] in order.

If he did not catch his mistake until he had begun another series or even another set, [he should complete that series or set and then correct his mistake]. For example, if he erred while sounding the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*, and did not catch his mistake until he was in the midst of the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah* or the set *tekiah-teruah-tekiah*, he should complete the entire set in the midst of which he realized that he had erred. He should then sound a series comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*. Although he interrupted the set comprising *tekiah-shevarim-teruah-tekiah*⁴³ by sounding the blasts of the set comprising *tekiah-shevarim-tekiah*, that is not significant. For the Torah was concerned only that no interruption be made between a *teruah* and the [long,] simple blast that precedes or follows it; if one separated one series from another by a *shofar* blast that is not appropriate for that set, this is of no consequence.

19 Whenever it was stated that [after a mistake] one must repeat even the first *tekiah* of the series in which he erred, there is no difference [whether the mistake was made in] the *tekios me'umad* or the *tekios meyushav*. In either instance the *shofar* must be sounded again, as explained. Even in places where all

יח כָּל מְקוֹם שֶׁנִּתְבָּאָר שֶׁצְרִיךְ לְחֹזֵר וּלְתַקֵּעַ גַּם תְּקִיעַת רֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַבָּבָא, אִם לֹא נִזְכַּר מִהַטְּעוּת עַד לְאַחֵר שֶׁתַּקַּע תְּקִיעַת אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַבָּבָא – אוֹתָהּ תְּקִיעַת אַחֲרוֹנָה עוֹלָה לּוֹ בְּמִקוֹם תְּקִיעַת רֵאשׁוֹנָה וְגוֹמֵר מִשָּׁם וְאֵילֶךְ עַל הַסֵּדֶר.^{קל"ה}

וְאִם לֹא נִזְכַּר עַד שֶׁעוֹמֵד בְּבָבָא אַחֲרָת, אוֹ אֶפְלוֹ בְּסֵדֶר אַחֵר, בְּגוֹן שֶׁטְּעָה מִסֵּדֶר תִּשְׁר"ת וְלֹא נִזְכַּר עַד שֶׁעוֹמֵד בְּסֵדֶר תִּשְׁר"ת אוֹ תִּר"ת – גּוֹמֵר כָּל הַסֵּדֶר שֶׁנִּזְכַּר בּוֹ וְאַחֵר כֵּךְ תּוֹקַע בָּבָא אַחַת תִּשְׁר"ת. וְאִף עַל פִּי שֶׁהִפְסִיק בְּאִמְצַע הַסֵּדֶר שֶׁל תִּשְׁר"ת⁴³ בְּתִקְיֵעוֹת שֶׁל תִּשְׁר"ת – אֵין בְּכַךְ בְּלוּם, שֶׁלֹּא הִקְפִּידָה תוֹרָה אֲלֵא שֶׁלֹּא לְהִפְסִיק בֵּין תְּרוּעָה לְפְשׁוּטָה שֶׁלְּפָנֶיהָ וְשֶׁלֹּא אַחֲרֶיהָ,^{קל"ו} אֲבָל אִם מִפְּסִיק בֵּין בָּבָא לְבָבָא אֶפְלוֹ בְּקוֹל שׁוֹפָר שֶׁאֵינּוּ רְאוּי לְאוֹתוֹ סֵדֶר – אֵין בְּכַךְ בְּלוּם:^{קל"ז}

יט כָּל מְקוֹם שֶׁנִּתְבָּאָר שֶׁאִם מְטָה צְרִיךְ לְחֹזֵר וּלְתַקֵּעַ תְּקִיעַת רֵאשׁוֹנָה שֶׁל בָּבָא זוֹ שֶׁטְּעָה בָּהּ – אֵין חִלּוּק בֵּין תְּקִיעוֹת מְעַמָּד לְתִקְיֵעוֹת מְיֻשָּׁב בְּכָל אַחַת מֵהֶן צְרִיךְ לְחֹזֵר.^{קל"ח} וְעַל דִּרְדֵי שֶׁנִּתְבָּאָר. וְאֶפְלוֹ בְּמִקוֹם

43. For he did not complete that series until he sounded the set in which he made the error. 30 *shofar* blasts are being sounded, the listeners will regardless fulfill 44. See sec. 592:4-5. Since these

קל"ה מ"א סק"ב. קלו כדלעיל ס"א ב' וס"ב. קלז מ"א שם. וראה לעיל ס' רסג קו"א סק"ה קרוב לסופו למי שלא היה בתחילת התקיעות: 'יצטרך אחר כך לשמוע על הדמר. קלח מ"א שם. קלח כדלקמן ס' תקצב ס"ה. קמ מ"א שם. וראה העו"ב תתיא ע' 93. קמא מ"א שם. קמב ראה לקמן ס' תקצו ס"א.

30 blasts are sounded in the *tekios me'umad*,⁴⁴ if one erred in the *tekios meyushav* one may not rely on the [forthcoming] *tekios me'umad* and thereby be exempt from returning to correct the error. [The rationale is that] since a blessing was recited over these *shofar* blasts, they must be sounded in the proper manner so that the blessing will not be in vain.

If, by contrast, one erred in the blasts that follow the prayers,⁴⁵ this is not significant, for [sounding] these [blasts] is merely a custom.

20 If a person sounds the *shofar* by blowing into its wide end, he has not fulfilled his obligation. A hint of this may be found in the verse,⁴⁶ “From the straits⁴⁷ I called [to G-d].”

21 After sounding the *shofar*, the leader of the prayer service⁴⁸ should begin to recite [aloud] the verse,⁴⁹ *Ashrei haam yode'i seruah* (“Happy are the people who know the sound of the *shofar*”). In some [communities] it is customary to continue until *tarum karneinu* (“...our glory be exalted”).⁵⁰ He then begins *Ashrei yoshvei...*, and then the Torah scroll is returned to [the ark].⁵¹

שְׁתוֹקְעִין כָּל הַשְּׁלִשִׁים קוֹלוֹת בְּתִקְיֵוֹת
מְעַמָּד קל"ט, 44 — אֵין אוֹמְרִים שְׂאֵם מְעָה
הַתּוֹקֵעַ בְּתִקְיֵוֹת מֵיֵשֵׁב נִסְמָךְ עַל תִּקְיֵוֹת
מְעַמָּד וְלֹא יֵהֵא צְרִיךְ לַחֲזוֹר, דְּכִיּוֹן שְׂפָרָךְ
עַל תִּקְיֵוֹת אֵלוֹ צְרִיךְ לַעֲשׂוֹתָן כְּהִגָּן ק"ב
שְׁלֹא תֵהֵא בְּרַכְתּוֹ לְבַטְלָהּ.

אֲבָל אִם מְעָה בְּתִקְיֵוֹת שְׂאֵחַר
הַתְּפִלָּה 45 — אֵין בְּכַךְ כְּלוּם, קמ"א לְפִי שְׂאִינָן
רַק מְנַהֵג בְּעֵלְמָא: קמ"ב

כ אִם תִּקְעַ בְּצַד הַרְחֵב שֶׁל שׁוֹפָר —
לֹא יֵצֵא, קמ"ג וְרָמְזוּ לְדַבָּר קמ"ד, 46 "מִן
הַיַּצְרֵר 47 קְרָאתִי וְגו'": קמ"ה

כ"א וְאַחַר שֶׁתִּקְעַ יִתְחִיל 49 הַשְּׁלִיחַ
צְבוּר קמ"ו, 48 "אֲשֵׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי
תְרוּעָה וְגו'": קמ"ז וַיֵּשׁ נוֹהֲגִין לֹאמַר עַד
"תָּרוּם קְרַנְנוּ", קמ"ח, 50 וְאַחַר כֶּךָ יִתְחִיל
"אֲשֵׁרִי יוֹשְׁבֵי וכו'", קמ"ט וְאַחַר כֶּךָ מַחְזִירִין
הַסֵּפֶר תּוֹרָה לְמִקוּמוֹ: קנ"ג, 51

their obligation as prescribed by Scriptural Law. Hence, one might think that there is no need to correct the error. This is not so, as the Alter Rebbe goes on to explain.

45. See sec. 596.

46. *Tehillim* 118:5.

47. In allusion to the narrow end.

48. In the original, “the *sheliach tzi-bbur*”; i.e., the person who sounded the *shofar*. In *Chabad* custom, these verses are intoned by the person

who led the congregation in reciting the verses that preceded the sounding of the *shofar*. The congregation then begins *Ashrei* together (*Sefer HaMinhagim: The Book of Chabad-Lubavitch Customs*, p. 120).

49. *Tehillim* 89:16.

50. I.e., verses 17 and 18 are also added, as in the version that the Alter Rebbe follows in his *Siddur*. In the last verse, the word *karneinu* (“our glory”) literally means “our horn.” Accordingly, *Eliyahu Rabbah*

(sec. 591:1) finds here an allusion to the horn that will be sounded at the time of the Resurrection.

51. It was the custom in past generations that after the *tekios meyushav*, the Rebbe of the time would return to his place and turn to face the congregants, who would gaze at him. The Rebbe once spoke of this revered Kabbalistic practice (*HaMelech BiMesibo*, Vol. 1, p. 113). See also *Otzar Minhagei Chabad: Elul-Tishrei*, p. 127.

קמ"ג ירושלמי הובא בר"ן (ו, ב) סוד"ה גמ'. שו"ע ס"ט. וראה לעיל ס' תקפו ס"ב. קמ"ד ר"ן שם (סימנא). לבוש ס"י. ט"ז סק"א. קמ"ה תהלים ק"ח. ה. קמ"ו מור ריש ס' תקצא. רמ"א ס"ט (אומר השליח צבור). קמ"ז תהלים פמ, טו. קמ"ח תהלים שם מו"ח. טו"ד שם. סרור הארז"ל (ר' שבת). באה"ט סק"ב. ומנהג חב"ד שהאומר את הפסוקים קודם התקיעות מנגן ג"כ לאחריהם את שלשת הפסוקים [והקהל אומר אחריו פסוק בפסוק] (ספר המנהגים — חב"ד ע' 56. וראה גם אוצר מנהגי חב"ד ר"ה ע' קכ). קמ"ט ומנהג חב"ד שכל הקהל אומרים אותו יחדיו (ספר המנהגים — חב"ד שם. אוצר מנהגי חב"ד שם). קנ"ג מור שם. רמ"א שם.

